

Uusiin maailmoihin

UUSIIN MAAILMOIHIN

Uusiin maailmoihin

OPINTO-OPAS 2008 - 2009

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan laitos

Sosiaalialan koulutusohjelma 210 op

Tutkintoon johtava aikuiskoulutus

Sosiaalipedagogisen aikuistyön
suuntautumisvaihtoehto

Sinun maailmasi?

Lahden ammattikorkeakoulu

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA

Tutkintoon johtava aikuiskoulutus

Tutkinto

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Tutkintonimike

Sosionomi (AMK)

Suuntautumisvaihtoehdot

Sosiaalipedagogisen aikuistyön suuntautumisvaihtoehdot

Laajuus

210 op

Kesto

3,5 vuotta

Sosiaalialan koulutuksen tavoitteena on kouluttaa opiskelijoita, joilla on erilaisiin sosiaalialan työtehtäviin soveltuva laaja-alainen ammattitaito. Laaja-alaisen ammattitaidon edellytyksenä on, että opiskelija tuntee ne inhimilliset, yhteisölliset, sosiokulttuuriset sekä yhteiskunnan rakenteisiin liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin ja toimintakykyyn. Opiskelijan tulee ymmärtää myös ihmisen kasvun ja kehityksen edellytyksiä saadakseen valmiuksia ohjata yksilöitä ja ryhmiä eri elämänvaiheissa. Koulutuksen aikana opiskelija kehittää toiminnallisia valmiuksiaan tukea yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen elämänlaatua ja selviytymiskykyä yhteistyössä erilaisten auttajatahojen kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa ammattitaidon, jossa yhdistyvät laadukas teoreettinen osaaminen ja toiminnallinen osaaminen.

Sosiaalialan koulutusohjelmassa opiskelija perehtyy monialaisten ja monitieteellisten perusopintojen lisäksi erilaisiin sosiaalialan työmuotoihin ja toimintamalleihin, joiden avulla eri tahot pyrkivät edistämään ihmisten hyvinvointia. Opiskelija oppii paitsi vallitsevia työkäytäntöjä myös arvioimaan, tutkimaan ja kehittämään sekä sosiaalialan työtä että itseään sosiaalialan työntekijänä. Tavoitteena on, että opiskelija rakentaa vankan ammatillisen osaamisen perustan. Sen varassa hän voi kehittyä sosiaalialan ammattilaiseksi ja kykenee menestyksellisesti vastaamaan työelämän nykyisiin ja tuleviin haasteisiin.

Sosiaalialan koulutusohjelmassa koulutuksen yleisenä tavoitteena on, että tietäminen ja taitaminen liittyvät saumattomasti yhteen. Harjoittelujaksot ovat oleellinen osa sosiaalialan koulutusta. Harjoittelujaksojen aikana teoreettista tietoa sovelletaan toiminnalliseksi osaamiseksi ja käytännön työelämässä hankitut kokemukset jäsentyvät kiinteäksi osaksi opiskelijan teoreettista tietämystä. Opiskelijan rooli opiskelussa on aktiivinen ja oma-aloitteinen: opiskelijan pitää ottaa vastuu omasta oppimisestaan. Hän kehittää ammatillista osaamistaan tavoitteellisesti omista lähtökohdistaan käsin. Opettajan tehtävä on tukea ja ohjata opiskelijan oppimisprosessia. Oppimista tukevat dialogisuuteen, yhteisöllisyyteen ja elämyksellisyyteen liittyvät opetusmenetelmät. Oppimisympäristö pyritään rakentamaan virikkeelliseksi, realistiseksi ja haastavaksi. Asioita opiskellaan mahdollisuuksien mukaan niiden todellisissa ja luonnollisissa yhteyksissä. Tarkoitus on, että opittu tieto ei jää irralliseksi käyttöyhteydestään

Sosiaalipedagogisen aikuistyön suuntautumisvaihtoehdot

Suuntautumisvaihtoehdon tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia eri elämänvaiheissa olevien aikuisten ja heidän perheidensä sekä lähiyhteisöjensä tukemiseen ja palvelujen organisointiin ja johtamiseen. Opiskelussa painottuvat ikääntymiseen, vammaisuuteen, mielenterveyteen, erilaisiin riippuvuuksiin, työhönvalmennukseen, monikulttuurisuuteen ja kansalaiskeskeiseen työhön liittyvät erityisosaamisen alueet.

1 OPETUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

1.1 ARVOT

Sosiaalialan koulutus perustuu vastuullisuuteen kaikessa toiminnassa. Koulutuksen kulmakivenä on tietoisuus tasa-arvoisuudesta, joka näkyy opiskelijälähtöisyytenä ja jokaisen osaamisen arvostamisena. Koulutuksen taustalla vaikuttavia arvoja ovat totuudellisuus ja oikeudenmukaisuus. Tärkeänä arvona on myös vapaus, joka tarkoittaa opettajan ja oppilaan oikeutta omaan perusteltuun arvomaailmaan. Koulutuksessa sitoudutaan kansainvälisiin sopimuksiin ja sosiaalialan työn ammattieettisiin periaatteisiin.

1.2 IHMISKÄSITYS

Sosiaalialan koulutusohjelmassa lähdetään siitä ajatuksesta, että jokainen ihminen on oman elämänsä subjekti, aktiivinen toimija ja osallinen itseään ja ympäristöään koskevissa asioissa. Tärkeää on jokaisen ihmisen hyväksyminen ihmisyyden tasolla riippumatta hänen iästään, elämäntilanteestaan, syntyperästään, varallisuudestaan tai jostain muusta ominaisuudestaan. Jokainen on arvokas ihmisenä ja jokaista pitää kohdella samassa tilanteessa samojen sääntöjen mukaan.

1.3 OPPIMISKÄSITYS

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija oppii mahdollisimman monella tasolla. Oppiminen voi olla tiedon lisääntymistä, asioiden ymmärtämistä ja soveltamista, taidon kehittymistä, ajattelun laajentumista ja asioiden näkemistä uudella tavalla tai henkilökohtaista muuttumista persoonan tasolla.

Oppimisen lähtökohtana on opiskelijan halu oppia ja kehittyä. Oppiminen edellyttää sisäistä motivaatiota ja kykyä ohjata omaa oppimistaan. Opiskelija ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja tekemistään valinnoista. Oppiminen on tavoitteellista ja suunnitelmallista: opettaja ohjaa opiskelijaa tiedostamaan tämän oppimistarpeet ja auttaa löytämään tarkoituksenmukaiset keinot niiden saavuttamiseksi. Opiskelijan odotetaan olevan avoin oppimaan erilaisissa ympäristöissä, eri tavoin. Oppiminen on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Se on yhteydessä opiskelijan omiin kokemuksiin ja merkityksiin, jotka suuntaavat oppimista ja luovat pohjan uuden oppimiseen. Samalla oppimisessa on keskeistä vuorovaikutus muiden kanssa sekä virallisissa että epävirallisissa oppimistilanteissa.

1.4 TIEDONKÄSITYS

Tieto on yhteydessä sosiaalialan työssä tarvittavien ammatillisten kvalifikaatioiden muodostumiseen. Sitä opitaan sekä teoreettisen tiedon opiskelun että oman toiminnan välityksellä yhdessä muiden ihmisten ja sosiaalisen ympäristön kanssa. Tietoa on vasta ymmärretty tieto, jota kyetään puolustamaan ja kehittämään edelleen. Se on muuttuvaa, dynaamista ja muodostuu kokonaisuuksista. Uudet opiskeltavat käsitteet liittyvät opiskelijan olemassa olevaan tietorakenteeseen teoreettisen tiedon ja käytännön kokemuksen vuorovaikutuksessa.

1.5 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Sosiaalialan koulutusohjelmassa pyritään edistämään oppimista luomalla mahdollisimman laaja-alainen ja monipuolinen oppimisympäristö. Yleisenä tavoitteena on, että tietäminen ja taitaminen liittyvät saumattomasti yhteen. Tietoja ja taitoja opiskellaan mahdollisuuksien mukaan niiden todellisissa ja luonnollisissa yhteyksissä.

Oppimisympäristö rakennetaan virikkeelliseksi, realistiseksi ja haastavaksi.

Harjoittelujaksojen aikana teoreettista tietoa sovelletaan toiminnalliseksi osaamiseksi. Käytännön työelämässä hankitut kokemukset puolestaan jäsentyvät kiinteäksi osaksi opiskelijan teoreettista tietämystä. Oppimiskeskus Optiimi tarjoaa opiskelijoille oppimisympäristön, jossa osaamistaan voi kehittää erilaisissa monialaisissa hankkeissa. Opiskelijoita rohkaistaan ja annetaan mahdollisuuksia kansainvälisessä ympäristössä opiskeluun. Osa opetuksesta toteutetaan verkko-opetuksena.

1.6 YHTEISTYÖ SIDOSRYHMIEN KANSSA

Sosiaalialan koulutusohjelma kiinnittyy sekä Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen että koko Lahden ammattikorkeakoulun toimintaan ja tavoitteisiin. Yhteistyötahoja ovat myös koko koulutuskenttä ja siinä erityisesti sosiaalialan korkeakoulutus Suomessa ja yhteistyöverkostot ulkomailla. Sosiaalialan työkentästä muodostuu alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti keskeinen yhteistyöverkosto.

2 OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTA

2.1 SISÄLLÖLLISET PERIAATTEET JA KOULUTUKSEN PERUSTA

Opetussuunnitelman sisällölliset periaatteet rakentuvat sosiaalipedagogiikan ja sosiaalialan työn muodostaman viitekehyksen varaan.

Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikka on käytännöllinen sosiaalitiede, jonka tavoitteena on sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin edistäminen pedagogisin keinoin. Sosiaalipedagoginen ajattelu ja toiminta on kriittistä suhteessa vallitseviin yhteiskunnallisiin oloihin. Sosiaalipedagogisessa ajattelussa ja työtavoissa korostuvat osallisuus, dialogisuus, toiminnallisuus, elämyksellisyys, yhteisöllisyys ja arkeen suuntautuneisuus.

a) Osallisuus

Suomalaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa osallisuudella ymmärretään sitä, että ihmisillä on mahdollisuus vaikuttaa itseään ja ympäristöään koskeviin asioihin. Sosiaalialan työn tavoitteena on tukea ihmistä ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan sekä aktivoita häntä vaikuttamaan yhteiskunnallisiin oloihin. Tavoitteena on vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin siten, että ihmisten osallisuus mahdollistuu. Osallisuutta voidaan tarkastella kolmella eri tasolla: yhteiskunnallisella, yhteisöllisellä ja yksilöllisellä.

Sosiaalialan koulutusohjelmassa koulutuksen tavoitteena on opiskelijoiden osallistaminen oppimisprosessiin. Opiskelijaa ohjataan ja tuetaan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Pyrkimyksenä on rohkaista opiskelijaa luomaan suhdetta sosiaalialan työhön omista henkilökohtaisista lähtökohdistaan käsin. Didaktisena periaatteena osallisuus tarkoittaa sitä, että koulutuksen aikana opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus olla aktiivisesti luomassa omaa oppimispolkua ja mahdollisuutta vaikuttaa opetuksen toteutumiseen. Osallisuuden edistämiseksi opetuksessa käytetään

vuorovaikutuksellisia opetusmenetelmiä sekä opiskelijoiden aktiivista osallistumista vertaisryhmätoimintaan. Opiskelijoiden osallisuus opetuksen kehittämistyössä mahdollistetaan keräämällä opiskelijoilta säännöllisesti palautetta opetuksen toteutumisesta, järjestämällä opiskelijajorum -tilaisuuksia kerran lukukaudessa sekä opiskelijaedustuksella (2 opiskelijaa) opetussuunnitelman kehittämistyöryhmässä.

b) Dialogisuus näkyy koulutuksessa vuorovaikutuksellisina oppimistilanteina. Oppimisessa edetään kohti opetussuunnitelman tavoitteita yhdessä oppien, huomioiden opiskelijoiden kokemukset ja kiinnostusten kohteet opintojakson sisällöissä. Kaikkien mielipiteitä arvostetaan ja kuunnellaan tasapuolisesti niin, että keskustelun kuluessa voidaan luoda asiaan yhdessä uusia näkökulmia. Keskustelua ja opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta tukevat muun muassa ryhmätyöt, seminaarit, harjoitukset ja muut yhteistoiminnalliset oppimistavat.

c) Toiminnallisuus on inhimillisen elämän perusasioita ja yksi sosiaalipedagogiseen orientaatioon sisältyvä toimintaperiaate. Toiminnallisuuden avulla ihminen oppii ensin ymmärtämään itseään, omia tunteitaan ja niiden yhteyttä elettyyn ja koettuun. Ne edistävät yksilöä kykyä ymmärtää laajasti toisia ihmisiä ja elämää. Sosiaalialan työssä toiminnalliset menetelmät auttavat ihmisiä rakentamaan omaa maailmankuvaa ja elämäntulkintaa. Oman itsensä tunteminen tukee ammatillista kasvua, joka kumpuaa refleksiivisestä työotteesta. Refleksiivisyys on tietoisuutta omasta ajattelusta ja toiminnasta ja siihen liittyvistä tottumuksista. Yksilö on entistä paremmin tietoinen arvoistaan, käyttämistään käsitteistä ja päättelytavoistaan. Lisäksi refleksiivisyys tukee kriittistä suhtautumista ympäröivään kulttuuri- ja toimintaympäristöön. Refleksiivisyys tukee ammatillista kasvua ja oman identiteetin rakentamista. Tässä koulutuksessa toiminnallisuus näkyy ryhmätöinä, erilaisina projekteina, toiminnallisina opetusmenetelminä ja harjoituksina.

d) Elämyksellisyys tarkoittaa sitä, että oppimistilanteissa nousevat tunteet, kokemukset ja asenteet kiinnitetään uuden asian oppimiseen. Reflektion avulla muodostetaan käsitteitä ja ajatusmalleja, joiden avulla muodostuu ymmärrys opittavasta asiasta. Elämyksellisyys toteutuu refleктоimalla harjoittelujaksoja ja asiakastapausharjoituksia sekä luovien ja toiminnallisten menetelmien sekä kasvuryhmätyöskentelyn ja erilaisten ongelmanratkaisutaitojen kehittävien harjoitusten yhteydessä.

e) Yhteisöllisyys ja yhteistoiminnallisuus

Yhteisöllisyys kehittyy vuorovaikutuksellisenä ilmiönä. Koulutuksessa opiskelijoiden ryhmäidentiteetti sosiaalialan tulevana ammattilaisina muodostuu konkreettisen toiminnan seurauksena. Tavoitteena on, että ryhmästä syntyy toiminnallinen yhteisö, jonka jokainen jäsen oppii kantamaan vastuuta paitsi omasta myös muiden ryhmän jäsenten oppimisesta. Kokemus ryhmään kuulumisesta ja ryhmän jäsenenä olemisesta voimistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta, jonka tuloksena kehittyy symbolista yhteisöllisyyttä, sen voidaan ajatella vahvistavan ammatillista ryhmäidentiteettiä. Sosiaalialan koulutusohjelmassa yhteisöllisyys ja yhteistoiminnallisuus näkyvät monimuotoisena ryhmätyöskentelynä. Yhteistoiminnallinen oppiminen konkretisoituu erilaisissa opintojaksoihin liittyvissä hankkeissa, projekteissa ja produktioissa sekä toiminnallisten työmenetelmien ja -tapojen opiskelussa.

f) Arkilähtöisyys

Sosiaalipedagogiikassa arkilähtöisyys tähtää arjen käytännöllisten asioiden ymmärtämiseen ja hoitamiseen. Ihmisen arki on monipuolinen kokonaisuus erilaisia tehtäviä, rutiineja, asioita ja rooleja. Arkilähtöisyys ja käytännöllisyys ilmenevät tavoitteena hallita tilanteita, tehtävien tekemisenä sekä ongelmien ja ristiriitojen selvittämisenä.

Käytännön työssä arkilähtöisyyden periaatteena on ajatus ihmisen auttamisesta itsepuun unohtamatta samalla kunnioittaa hänen itsemääräämisoikeuttaan. Arkilähtöisyydessä pyrkimyksenä on tukea ihmistä rakentamaan ja luomaan itselleen hyvä ja onnistunut arki. Kyse on ihmisen tukemisesta ja rohkaisemisesta tarttumaan asioihin ja näkemään muutoksen mahdollisuudet elämässään.

Tässä koulutuksessa arkilähtöisyys näkyy opiskelijan kunnioittamisena ja hänen arkensa ja elämismaailmansa tukemisena. Opiskelijoiden arki on mukana kohtaamisissa, dialogisissa opetusmenetelmissä ja reflektoinnissa. Käytännössä koulutusohjelman arki rakentuu opettajien ja opiskelijoiden välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä työskentelyssä sekä toiselle annettussa arvostuksessa ja huomioinnissa.

Sosiaalialan työ

Sosiaalialan työ on monitasoinen työkenttä, jossa useat eri ammattiryhmät toimivat asiakkaiden parissa rinnakkain ja usein moniammatillisesti yhteistyötä tehden. Tulkinta sosiaalialan työstä ja sen tavoitteista on ollut eri aikoina erilainen. Yhteiskunnan muutokset vaikuttavat sosiaalialan työn menetelmiin samoin kuin muutos vaikuttaa ihmisten arkeen. Sosiaalialan työllä on useita tärkeitä tehtäviä. Keskeisesti ne liittyvät ihmisten elämisen mahdollisuuksien varmistamiseen eri tavoin, syrjäytymisen ehkäisemiseen ja epäkohtien korjaamiseen sekä ihmisen omien voimavarojen virittämiseen omaksi ja yhteisönsä hyvinvoinnin turvaamiseksi. Sosiaalialan työn tulokset tähtäävät elämänhallinnan ja laadun paranemiseen, yhteisöllisyyden vahvistamiseen, toimiviin ihmissuhteisiin ja entistä parempaan arkeen.

2.2 DIDAKTISET PERIAATTEET

Sosiaali- ja terveysalan laitoksella aikuiskoulutus pohjautuu vahvasti aikuispedagogiikkaan, jossa pääpainona on auttaa aikuisia oppimaan opetusjärjestelyiltään ja pedagogisilta ratkaisuiltaan mielekkäällä tavalla. Koulutus on suunniteltu niin, että opinnot on pääosin mahdollista suorittaa työn ohessa. Opetus toteutetaan pääsääntöisesti monimuoto-opiskeluna, jossa lähiopiskelu, itsenäinen opiskelu, työelämän harjoittelujaksot, verkko-oppiminen sekä yksilö- ja ryhmäohjaus yhdistyvät oppimisessa.

Opiskelun tavoitteena on aiemmin opitun ja koulutuksen tuottaman opetuksen integroituminen uudeksi osaamisen kokonaisuudeksi. Aikuiskoulutuksessa korostuvat oppijan jatkuva kehittyminen ja elinikäinen oppiminen. Oppijan kehittyminen korostuu opinnäytetyössä, jossa aikuisopiskelija vastaa työelämästä nousseeseen kehityshaasteeseen.

Oppijälähtöisyyden toteutuminen opintosuunnitelmassa

Aikuiskoulutuksessa hyödynnetään aikuisten elämäkokemusta ja työelämän tuntemusta ja tuetaan positiivisten oppimiskokemusten syntymistä. Opetuksessa korostuu kokemuksen ja uuden tiedon reflektointi.

Opiskelija laatii opintojen alkuvaiheessa henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (HOPS), jonka avulla hän sovitaa osaamistaan opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin.

Aikuiskopiskelijan opiskelussa huomioidaan hänen aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Tunnistaminen ja tunnustaminen toteutuu Lahden ammattikorkeakoulun käytänteiden mukaisesti. Hyväksilukemisen lähtökohdaksi on opintojakson tavoitteita vastaava osaaminen. Opiskelija keskustelee opettajatutorinsa kanssa mahdollisista hyväksilukemisista sekä opintojen erityyppisistä suoritustavoista. Suunnitelmasta opiskelija rakentaa kirjallisen HOPSin jonka hän hyväksyttää opettajatutorilla. HOPSia tarkennetaan opintojen eri vaiheissa. Aiemman opitun tunnistamisesta ja tunnustamisesta hakemisesta vastaa opiskelija.

Kokonaisvaltainen opiskelun prosessi näkyy yksilöllisen ja yhteisöllisen oppimisen vuoropuheluna. Opiskelun yksilöllinen ja itseohjautuva luonne näkyy opinnoissa mm. itsenäisenä tiedonhakuna ja oppimateriaaliin tutustumisena. Yhteisöllinen luonne näkyy vuorostaan pienryhmissä tehtävien seminaaritöiden yhteisrakentamisena, esittämisenä sekä opiskelijoiden kesken vallitsevana vuorovaikutteisena keskusteluna. Vuorovaikutteisella keskustelulla rakennetaan yhteistä näkemystä mm. opittavista asioista sekä työelämä harjoittelusta esille nousseista asioista.

Verkko-opetuksella tarkoitetaan verkkoalustaista oppimisympäristöä. Opiskelijat työstävät niin yksilöllisesti kuin yhteisöllisesti opintoja myös verkko-opetuksen muodossa. Verkko-opetus toteutuu itseohjautuvasti tai ohjatusti. Opiskelija pyrkii paitsi yksilölliseen oppimiseen myös sosiaalisessa kontekstissa jaetun asiantuntijuuden hankkimiseen. Sosiaali- ja terveysalan laitoksella verkko-opetus on tärkeä osa aikuisten opiskelua. Verkko-opetus edellyttää opiskelijalta tietokonetta ja verkkoyhteyttä

Opiskeluun kuuluu vahvasti oppijan itsearviointi. Itsearviointi perustuu humanistiseen ihmiskäsitykseen ja itseohjautuvuuden periaatteeseen: sen perimmäisenä lähtökohdaksi on usko ihmisen omaan kykyyn ratkaista itseään koskevia asioita. Itsearvioinnin tehtävänä on tukea yksilötasolla tapahtuvaa oppimista, toiminnan kehittämistä ja arviointia. Itsearviointi kuuluu osaksi opintoja ja sen tarkoitus on kohdistua itselle tärkeisiin osa-alueisiin. Opintojen alusta lähtien aikuisopiskelijoita tuetaan itseohjautuvuuden vahvistumiseen.

Teorian ja käytännön suhde

Sosiaalialan asiantuntijuus rakentuu teoreettisen ja käytännöllisen tiedon ja osaamisen varaan. Teoreettinen tieto ja käytännöllinen tieto muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden. Koulutuksessa opiskelija rakentaa omaa jatkuvasti kehittyvää tietoperustansa eri teorioiden ja kokemustensa avulla. Ammatillisuuden kehittyminen edellyttää, että opiskelija oppii koulutuksen aikana monipuolisesti teoreettisen ja käytännöllisen tiedon soveltamiseen työssä muodostaen näin omaa persoonallista käyttöteoriaa. Keskeisin keino opiskelijan oman tietoperustan rakentamisessa on reflektio. Sen avulla luodaan siltaa käsitteellisen maailman ja toisaalta käytännön kokemusmaailman välille.

Opetusmuodot

Sosiaalialan koulutusohjelman opetus- ja oppimismuotoja ovat:

1. Aktivoivat luennot

- vuorovaikutteinen luento, keskustelut ja pohdintatehtävät, pienryhmät, kasvuryhmätyöskentely, opintokäynnit, yhteistoiminnallinen työskentely

2. Seminaarit

- oppimistilanne, jossa tarkastellaan jotakin ilmiötä niin, että opiskelijat esittelevät aiheen ja tuovat sen valmisteltuna yhteiseen käsittelyyn

3. Harjoitukset
 - draama, paneeli, videotyöskentely, väittelyt
4. Kirjallinen tuotos
 - essee, oppimistehtävä, opiskelupaketti, kasvun kansio, portfolio, referaatti, artikkeli, raportti, seminaarityö, päiväkirja
5. Esittävä tuotos
 - esitelmä, opiskelijoiden esitys, portfolion esitys, ryhmätyön esitys
6. Toiminnallinen projektityöskentely
 - työelämälähtöiset hankkeet, palvelutoiminta, pienimuotoiset projektit
7. Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen
8. Verkko-opetus
9. Tentti
10. Tutorointi
11. Harjoittelu

Opettaja voi muuttaa opintojaksojen kuvaustekstissä mainittuja opetusmuotoja sisällön niin vaatiessa.

Opintojaksoihin vaadittava työmäärä

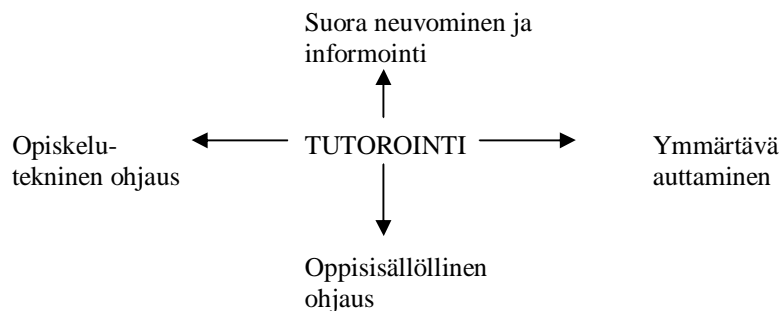
Opintojakson laajuudessa huomioidaan sekä ylläoleviin oppimismuotoihin että aiheen pohdintaan käytetty aika. Tavoitteena on ymmärtävä oppiminen. Opintojakson tuntimäärästä opiskelijalle on siten varattu aikaa myös aiheeseen valmentautumiseen ja oppimansa syventämiseen.

Opintojaksojen tuntimäärät noudattavat yhteiseurooppalaista korkeakoulujärjestelmän mitoitusta (ECTS-mitointi). Sen mukaan yhden opintopisteen suoritus vastaa noin 27 tunnin kokonaistyömäärää. Esimerkiksi 1,5 opintopisteen (noin 40 tunnin työviikon) mukainen suoritus on

- 8-12 sivun kirjallinen tuotos
- noin 200 sivun keskivaikean teoksen ymmärtävä lukeminen

2.3 OHJAUS JA TUTOROINTI

Tutoroinnilla ymmärretään ohjausprosessia, jonka tavoitteena on tukea ja ohjata opiskelijan ammatillista, persoonallista ja oppimisprosessin kehitystä. Opettajatutoroinnilla tuetaan opiskelijan ammatti-identiteetin kehittymistä ja vahvistumista. Tutoroinnin tavoitteena on lisäksi tukea ja ohjata opiskelijaa itseohjautuvuuteen ja reflektointiin työotteeseen. Tutoroinnilla pyritään turvaamaan opiskelijoiden systemaattinen ja tavoitteellinen opintojen edistymisen seuranta ja arviointi. Tutoroinnin toimintamuotoja ovat ryhmäohjaus, henkilökohtainen ohjaus ja pienryhmäohjaus.

Kuvio 2. Tutoroinnin peruskomponentit (Lehtinen 1992)

Oppisisällöllinen ohjaus on tutoroinnin ydinaluetta. Sen tavoitteena on auttaa opiskelijan ammatillista kehittymistä ja tukea opiskelijan yksilöllistä työskentelytapaa. Opiskeluteknisen ohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa löytämään itselleen yksilöllinen oppimistyyli, tukea itseohjautuvuuden kehittämisessä sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan, käyttämään ja kehittämään hänelle ominaisia tiedon käsittelytapoja. Ymmärtävässä auttamisessa tutor on opiskelijan kuuntelija, tukija ja kannustaja. Tutoroinnin tavoitteena on saada opiskelija tunnistamaan ja ymmärtämään mahdolliset opiskeluun tai elämäntilanteeseen liittyvät ongelmat. Tutor ohjaa opiskelijaa tarvittaessa hakemaan ammattiapua. Suora neuvominen ja informointi ovat opiskelijan päätöksenteon ja valintojen tekemisen auttamista ja tukemista.

2.3.1 OPINTOSUUNNITTELIJA

Opintosuunnittelija koordinoi ammattikorkeakoulun yhteisiä ja vapaasti valittavia opintoja laitoksessa. Hän myös ohjaa ja tukee opiskelijaa näissä opinnoissa. Hän organisoii laitoksen opiskelijatutorointia ja toimii sen puitteissa yhteistyössä Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan ja sen opiskelijatutorvastaavan kanssa.

2.3.2 HARJOITTELUN OHJAUS

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksessa harjoittelu on aina luonteeltaan ohjattua. Opiskelijan ohjaamisesta vastaavat sosiaalialan tiimin opettajat ja työharjoittelupaikoissa nimetyt henkilökohtaiset lähiohjaajat. Opettajaohjaaja ja työpaikan ohjaaja muodostavat ohjaajajarin, joka tukee opiskelijaa ammatillisessa kehittämisessä.

Työpaikan ohjaaja painottaa ohjauksessa käytännön työtehtävien asiantuntijuutta, kyseisen erityisalan ymmärtämistä ja toimimista työssä. Hänen ohjauksensa on luonteeltaan ammatillisesta. Opettajaohjaaja toimii ammatillisen kasvun ja oppimisprosessin ohjaajana. Hän tukee opiskelijaa ja varmistaa oppimisprosessin etenemisen auttamalla opiskelijaa kokoamaan ja jäsentämään kokemuksia sosiaalialan näkökulmasta.

3 KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA AMMATILLISET LÄHTÖKOHDAT

3.1 SOSIAALIALAN TYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TEHTÄVÄT

Sosiaalisen turvallisuuden ja kansalaisten jokapäiväisen selviytymisen varmistaminen ovat sosiaalialan työn keskeistä sisältöä. Sosiaalialan työtä tehdään erilaisissa ja muuttuvissa toimintaympäristöissä, joissa toiminnat tähtäävät arjen mielekkyyden ja sujumisen parantamiseen, sosiaalisen toimintakyvyn tukemiseen ja ongelmien ehkäisyyn.

Toimintaympäristö muodostuu sosiaalista asiantuntemusta edellyttävistä tehtäväkokonaisuuksista julkisella sektorilla (kunnallinen palvelujärjestelmä, työhallinto, sosiaalivakuutus), kolmannella sektorilla sekä sosiaalialan palveluyrityksissä joko työntekijänä tai yrittäjänä. Erilaisina projektit tai kehittämishankkeet ovat myös tyypillinen tapa toteuttaa sosiaalialan työtä. Sosiaalialan työn toimintaympäristöön kuuluvat mm. varhaiskasvatuspalvelut (keskeisimpänä päivähoito), lastensuojelutyö, palveluohjaus, mielenterveys-, kriisi- ja päihdetyö, erityiskasvatus ja vammaistyö, perhetyö, ikääntyneiden palvelutyö, koulussa tapahtuva sosiaalialan työ, yhdyskuntatyö ja kuntouttava työtoiminta.

Sosiaalialan työn ammatillisina tehtäväalueina erilaisissa toimintaympäristöissä ovat

- kasvatusta-, opetus- ja ohjaustehtävät
- kuntoutuksen, ohjauksen ja sosiaalisen tuen tehtävät
- palvelutuotanto-, johtamis- ja kehittämistehtävät
- sosiaalityön tehtävät.

Sosiaalialan työhön vaikuttavat monet muutokset toimintaympäristössä. Yhteiskunnassa tapahtuvia keskeisimpiä muutoksia ovat väestömuutokset (mm. ikääntyminen), kansainvälistyminen, alueellinen keskittyminen ja talouden sanelemat ehdot. Nämä edellyttävät sosiaalialan työntekijöiltä innovatiivisuutta, verkostomaista työskentelyotetta sekä kykyä joustavaan mukautumiseen.

3.2. AMMATILLINEN OSAAMINEN JA TARVITTAVAT VALMIUDET

Sosiaalialan koulutuksessa rakennetaan mainituissa tehtävissä tarvittavaa kompetenssia. Sosionomin (AMK) osaamisalueet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Osaamisprofiili	Osaamisalueen kuvaus
Sosiaalialan koulutusohjelma	(tiedollinen ja taidollinen osaaminen) Sosionomi (AMK)
Eettinen osaaminen	<ul style="list-style-type: none">- tekee ammattieettisesti perusteltuja ratkaisuja ja toimii niiden mukaan ihmissuhde- ja päätöksentekotilanteissa- kunnioittaa asiakasta oman elämänsä asiantuntijana- edistää asiakkaan sosiaalista osallisuutta- puolustaa asiakkaiden oikeuksia ja pitää toimintansa lähtökohtana asiakkaansa etua- toimii oikeudenmukaisesti asiakkaan valinnan mahdollisuuksia edistäen- vastustaa syrjintää ja pyrkii estämään syrjintään tuottavia toimia ja rakenteita- kantaa vastuun tekemistään ratkaisuista ja valinnoista

Asiakastyön osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää asiakastyön prosessia ja kykenee erottamaan sen eri vaiheita - osaa luoda ammatillisen ja asiakasta osallistavan vuorovaikutussuhteen - osaa soveltaa erilaisia teoreettisia lähestymistapoja ja työmenetelmiä - osaa yhdessä asiakkaan ja muiden asiantuntijoiden kanssa arvioida asiakkaan sosiaaliset, psyykkiset ja fyysiset voimavarat ja kehityksen mahdollisuudet - osaa tukea ja ohjata tavoitteellisesti erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä heidän arjessaan, kasvun ja kehityksen eri vaiheissa ja elämäntilanteissa - kykenee arvioimaan asiakastilanteita ja niissä käytettäviä työmenetelmiä sekä kokonaisprosessia - osaa suunnitella ja organisoida omaa toimintaansa
Eri asiakasryhmiin liittyvä osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää asiakkaan tarpeet ja voimavarat kontekstisidonnaisesti - ymmärtää sosiaalisia ilmiöitä ja niistä nousevia asiakkaiden tarpeita - osaa toimia eri asiakasryhmien kanssa niiden toimintaympäristöissä tilanteiden edellyttämällä tavalla - tiedostaa ja hyväksyy erilaisten kulttuurien merkityksen ja osaa tehdä yhteistyötä erilaisista kulttuureista tulevien henkilöiden kanssa - osaa ylläpitää yhteisöjen sosiaalisia rakenteita
Vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyöosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - kykenee toisten kuuntelemiseen ja läsnäoloon vuorovaikutustilanteissa - kykenee asioiden kirjalliseen, suulliseen ja visuaaliseen esittämiseen - osaa toimia neuvottelutilanteissa asiakkaan edun näkökulmasta - ymmärtää sosiaalisen verkoston merkityksen ja mahdollisuudet sekä omaa valmiudet verkostojen luomiseen - arvostaa ja kunnioittaa muiden osaamista ja ammattitaitoa - osaa tuoda oman asiantuntijuutensa esiin eri yhteistyötilanteissa
Yhteiskunnallinen ja palvelurakenneseosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää yksilön ja yhteiskunnan välisen suhteen ja osaa jäsentää sitä teoreettisista näkökulmista - ymmärtää yhteiskunnallisen päätöksenteon ja ihmisten sosiaalisten toimintaedellytysten välisen yhteyden - tuntee hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta tukevan palvelujärjestelmän ja siihen liittyvän lainsäädännön - osaa hahmottaa palveluiden muutoksia ja pystyy osallistumaan niiden monipuoliseen kehittämiseen - toimii asiakkaan asiamiehenä suhteessa palvelujärjestelmiin ja yhteiskuntaan - osallistuu yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun ja vaikuttaa päätöksentekoon yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa
Tutkimisen ja kehittämisen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa arvioida omaa osaamistaan ja määritellä osaamisensa kehittämistarpeita - omaksuu kehittävän ja yritteliään työtavan sekä kykenee luovaan ja innovatiiviseen ongelmanratkaisuun - kehittää ammattikäytäntöjä yhdessä asiakkaiden, kansalaisten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa - osaa hankkia ja käsitellä tietoa sekä kykenee kriittiseen tiedon arviointiin ja kokonaisuuksien hahmottamiseen - tuntee projektitoiminnan osa-alueet ja osaa toimia projektitehtävissä - tuntee tutkimus- ja kehitystoiminnan menetelmiä ja osaa toteuttaa pienimuotoisia tutkimus- ja kehittämishankkeita
Työyhteisöosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteet ja osaa työskennellä yhdessä toisten kanssa - kykenee toisilta oppimiseen ja opitun jakamiseen työyhteisössä - kantaa vastuun työn tavoitteista ja työyhteisön kehittämisestä yhdessä muiden kanssa - osaa toimia työyhteisön aloitteellisenä esimiehenä

KOULUTUKSEN RAKENNE, SOSIONOMIN (AMK) TUTKINTO

Perusopinnot 22 op
Sosiaalialan yhteiset ammattiopinnot 83 op
Sosiaalialan suuntaavat ammattiopinnot 30 op
Harjoittelu 45 op
Opinnäytetyö 15 op
Vapaasti valittavat opinnot 15 op

Opinnot yhteensä 210 op

Yrittäjyyspolku

Yrittäjyyspolun tarkoituksena on mahdollistaa opiskelijan yrittäjyyden taitojen kehittyminen sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmissa. Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija voi perehtyä hyvinvointialan yrittäjyyteen, tutkia omia mahdollisuuksiaan ja halujaan toimia yrittäjänä sekä kehittää yrittäjyysosaamistaan.

Yrittäjyys voidaan karkeasti määritellä ulkoiseksi ja sisäiseksi yrittäjyydeksi. Ulkoinen yrittäjyys on oikean yrityksen johtamista ja kehittämistä. Sisäinen yrittäjyys on yrittäjämäisen toiminnan tapa, työskentelee henkilö toisen palveluksessa tai omassa yrityksessä. Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija arvioi ja kehittää tietoisesti omia sisäisen yrittäjyyden ominaisuuksiaan.

Yrittäjyyspolun osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa hyvinvointiyrittäjyyden mahdollisuudet ja ominaispiirteet verrattuna muuhun yrittäjyyteen
- tunnistaa liiketoiminnan eri osatekijät ja harjaantuu niissä
- osaa kehittää hyvinvointipalveluita tutkivan otteen ja liiketoiminnan periaatteella
- on luova, aktiivinen, oma-aloitteinen ja vastuullinen rakentaessaan omaa yrittäjämäistä toimintaansa ja oppimisen polkuaan oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Yrittäjyys edellyttää hyvää ammattitaidon ydinosaamista, siksi laajasti ajatellen kaikki oppiminen on yrittäjyyteen oppimista. Yrittäjämäisen toiminnan taitoja tukevat koulutusohjelmien opetussuunnitelmiin kirjatut oppimismenetelmät, joita luonnehtivat toiminnallisuus, tutkimuksellisuus, sosiaalisuus ja opiskelijan aktiivisuus. Sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmissa yrittäjyyspolku on integroitu opintoihin, ja se toteutuu kaikille yhteisinä yrittäjyysopintoina ja eriytyvinä yrittäjyysopintoina (ks. kuvio 1).

Kaikille yhteiset yrittäjyysopinnot sisältävät Lahden ammattikorkeakoulun perusopintoihin kuuluvat Yrittäjyysopinnot (4 op) ja Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen järjestämät Hyvinvointialan yhteiset perusopinnot (5 op). Yrittäjyysopinnot mahdollistavat opiskelijoille liiketoiminnan osa-alueiden oppimisen. Niistä vastaa Liiketalouden laitos. Hyvinvointialan yhteisissä perusopinnoissa opiskelija muodostaa käsityksen alan yrityksen merkityksestä, tehtävistä ja toimintaedellytyksistä nyt ja tulevaisuudessa.

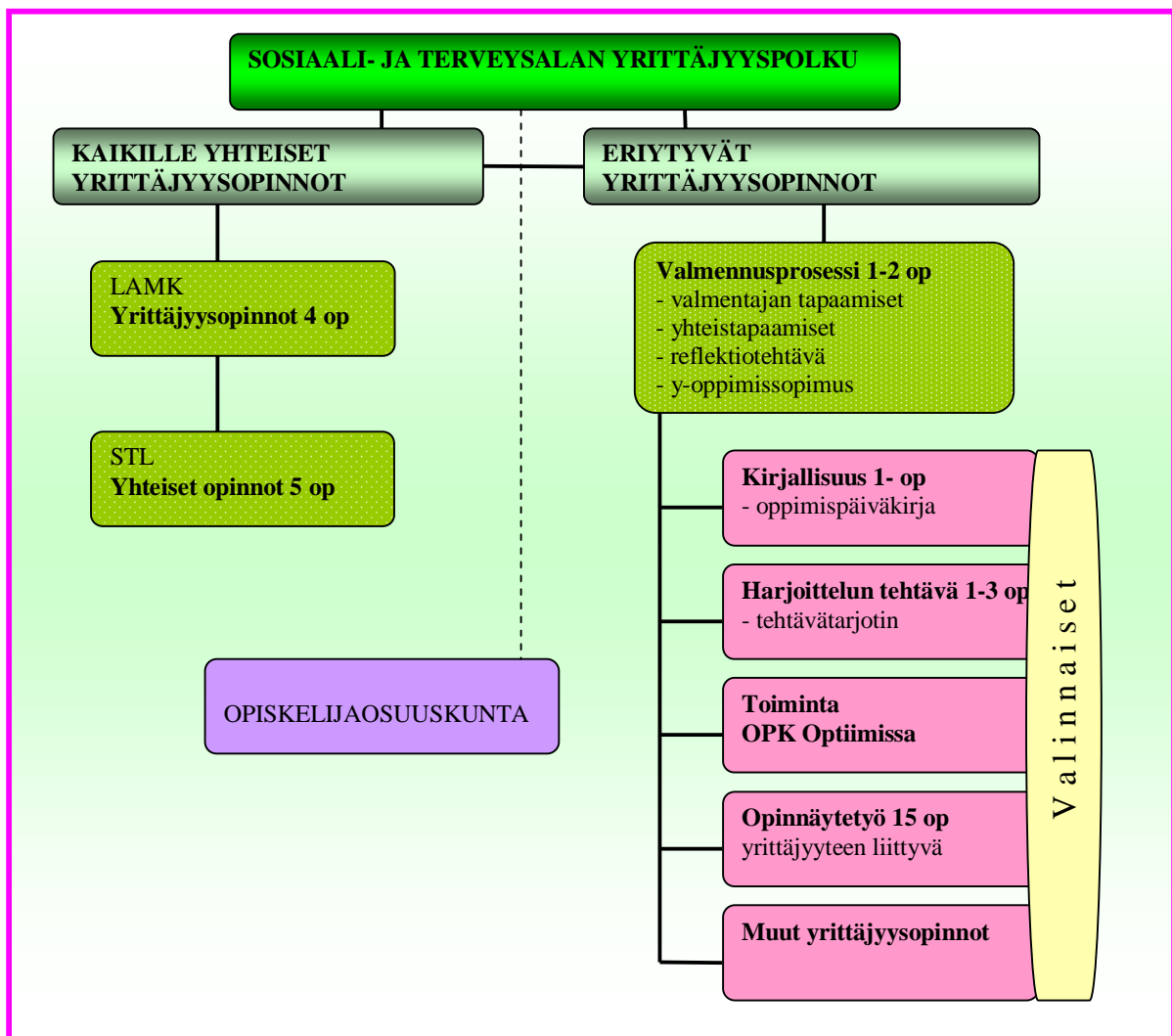
Eriytyvät yrittäjyysopinnot on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka haluavat opintojensa aikana syventää yrittäjyysosaamistaan. Eriytyvien yrittäjyysopintojen laajuus muodostuu opiskelijan tarpeiden ja tavoitteiden pohjalta. Näiden opintojen ytimen muodostaa Valmennusprosessi, jossa opiskelija yhdessä hänelle nimetyn valmentajan kanssa tekee yrittäjyyden oppimissopimuksen (y-oppimissopimus). Valmentajan kanssa käydyt keskustelut sekä valmennettavien ja valmentajien yhteistapaamiset tukevat opiskelijaa tämän yrittäjyyteen oppimisessa. Valmennusprosessiin kuuluu myös reflektointitehtävä, jossa opiskelija pohtii omia yrittäjyyden ominaisuuksiaan.

Opiskelijalla on mahdollisuus valita erilaisia tapoja opiskella yrittäjyyttä eriytyvissä yrittäjyysopinnoissa. Opiskelija voi perehtyä yrittäjyyteen, johtajuuteen, markkinointiin ja innovointiin valitsemansa kirjallisuuden avulla. Hän voi integroida ohjattuun harjoitteluun yrittäjyyteen liittyvän oppimistehtävän erillisestä tehtävätarjottimesta. Opiskelija voi myös valita opinnäytetyön aiheen yrittäjyyden eri teema-alueilta. Eriytyvissä yrittäjyysopinnoissa on suositeltavaa, että opiskelija toimii jossakin vaiheessa Oppimiskeskus Optiimissa, jossa hän voi perehtyä palvelutuotteiden kehittämiseen aidoissa asiakastilanteissa. Niin sanotut muut yrittäjyysopinnot voivat sisältää esimerkiksi yrittäjyyteen liittyviä luentoja sekä vaihtoehtoisia tapoja suorittaa opintojakso tai opintojaksoja muiden laitosten tarjonnasta. Vaihtoehtoiset tavat oppia yrittäjyyttä opiskelija sopii valmentajansa kanssa ja kirjaa ne y-oppimissopimukseensa.

Yrittäjyyspolusta muodostuvat opintopisteet voivat vaihdella määrältään eri opiskelijoilla. Opintopisteiden kertyminen perustuu erityyppisissä yrittäjyysopinnoissa niiden suunnitelmaan ja toteutukseen. Opintopisteiden määrä on opiskelijan ja valmentajan yhteissopimus.

Yrittäjyyspolulle opiskelija voi hakeutua missä tahansa opintojen vaiheessa ilmoittautumalla valmentajalle. Ensimmäisen lukukauden aikana valmentajat vierailevat jokaisessa opiskelijaryhmässä kertomassa yrittäjyyspolusta. Tässä yhteydessä opiskelijoille tehdään itsearviointiin perustuva yrittäjyystesti, jonka tarkoitus on herättää opiskelijan kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan sekä auttaa opiskelijaa omien yrittäjyyden oppimistavoitteidensa laadinnassa.

Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoilla on mahdollisuus perustaa Opiskelijaosuuskunta, jossa he voivat oppia yrittäjyyttä omassa yrityksessään. Tavoitteena on, että osuuskunnassa opiskelija voi myös suorittaa opintopisteitä.

Kuvio 1: Yrittäjyyspolku sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmissa

Opinnot	Suoritusvuosi				
	1	2	3	4	Σ
SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA					
PERUSOPINNOT	22 op				22
Kaikille pakolliset yhteiset opinnot					14
01PSUO Suomen kieli ja viestintä					
01PSUOA Suomen kieli ja viestintä	3				
01PINFO Informaatiolukutaito	1				
01PRUO Ruotsin kieli					
01RUOK Ruotsin kielen kirjallinen osuus		1,5			
01RUOS Ruotsin kielen suullinen osuus		1,5			
01VIEKIEV Vieras kieli ja viestintä	3				
01PJYT Yrittäjyysopinnot		4			
Muut perusopinnot					8
08TIETOT05 Tietotekniikka	3				
08HYP06 Hyvinvointialan yhteiset perusopinnot - HYP					
08HYP106 Hyvinvoinnin tekijät	3				
08HYP206 Hyvinvoinnin haasteet		2			
AMMATTIOPINNOT	104 op				104 op
Suuntautumisvaihtoehdon yleiset ammattiopinnot					83
Ammatillinen kasvu					
08JOHSOS05 Johdatus opintoihin ja oppimisen tukeminen					7
08JOSOS1-05 Johdatus opintoihin, osa 1	1				
08JOSOS2-05 Johdatus opintoihin, osa 2		1			
08JOSOS3-05 Johdatus opintoihin, osa 3			1		
08PORT Portfolio					
08PORT1 Portfolio, osa 1		0,50			
08PORT2 Portfolio, osa 2			0,50		
08LUOVITV05 Luovuus itsetuntemuksen välineenä	3				
Sosiaalipedagogiikan perusteet	5				5
Ammatillisen auttamistyön lähtökohdat	6				6
Persoonallisuuden kehitys ja kasvatus	8				8
Yhteiskunta-analyysi	3				3
Yhteiskunnan muutos ja sosiaaliturva		5			5
Sosiaalialan lainsäädännölliset kehykset		3			3
Osallisuus ja sen tukeminen		6			6
Sosiaalialan työn menetelmiä					9
08PSYK07 Psykososiaalinen sosiaalityö		2			
08RYHMÄN07 Ryhmän ohjaustaidot ja toiminnalliset menetelmät			3,5		
08YHTEISÖ07 Yhteisötyö				1,5	
08TRERAP07 Terapeuttiset menetelmät			2		
Projektityö			3		3
Monikulttuurisuus			3		3
Muuttuva perhe ja perhetyö			6		6
Suuntaavat ammattiopinnot					30
08IKÄÄN Ikääntyminen	3				
08VAMMAIS Vammaisuus		3			
08MIEL05 Mielensterveys		3			
08PÄIHDER05 Päihderiippuvuus ja päihdetyö			3		
08LASTENSU05 Lastensuojelu		3			
08ERIKP Erityisalueiden kirjapaketti	6				
08KPVAN Vanhustyön kirjapaketti	3				
08KPMIEL Mielensterveystyön kirjapaketti	3				
08KPVAM Vammaisuuden kirjapaketti	3				
08KOPLAS Lastensuojelun kirjapaketti	3				
08KPPÄIHD Päihderiippuvuus ja päihdehuolto –kirjapaketti	3				
08KASO05 Kansalaistoiminta ja sosiaalipedagoginen aikuistyö	3				
08LUOV06 Luovat ja toiminnalliset menetelmät sosiaalipedagogisessa aikuistyössä			3		

08HYKE05	Hyvinvointipalvelujen strategian kehittäminen Tutkimus- ja kehittämisosaaminen			3				10
08KEHMEN	Kehittämismenetelmät							
08KEH1	Asiantuntijaosaaminen työelämän tutkimus- ja kehittämistoiminnassa		3					
08KEH2	Informaatio-osaaminen		1					
08KEH3	Tieteellinen raportointi				1			
08TUTMEN	Tutkimusmenetelmät							
08TUT1	Tutkimusmenetelmät 1		2					
08TUT2	Tutkimusmenetelmät 2				2			
08TUT3	Tutkimusmenetelmät 3				1			
	Työyhteisön toiminnan kehittäminen ja johtaminen							9
08HALTYPE05	Hallinnollisen työn perusteet				3			
08TOIKETY05	Toimiva ja kehittyvä työyhteisö						3	
08YHTEISV05	Yhteisöviestintä						3	
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT			15 op					15
HARJOITTELU			45 op					45
08AMMHA-105	Ammatillinen harjoittelu I	15						
08AMMHA0205	Ammatillinen harjoittelu II		15					
08AMMHA0305	Ammatillinen harjoittelu III						15	
OPINNÄYTETYÖ			15 op					15
08IDE	Ideointi ja valmisteluvaihe/suunnitteluseminaari				3			
08TOT	Toteutusvaihe/esittelyseminaari				7			
08ARV	Arviointi- ja julkaisuvaihe/julkaisuseminaari						5	
KOKO TUTKINTO			210 op					

KAIKILLE YHTEISET PERUSOPINNOT 22 OP

Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot 14 op

SUOMEN KIELI JA VIESTINTÄ 4 OP

01PSUOA SUOMEN KIELI JA VIESTINTÄ 3 OP

01PINFO INFORMAATIOLUKUTAITO 1 OP

01PRUO RUOTSIN KIELI 3 OP

01RUOK RUOTSIN KIELEN KIRJALLINEN OSUUS 1,5 OP

01RUOS RUOTSIN KIELEN SUULLINEN OSUUS 1,5 OP

01VIEKIEV VIERAS KIELI JA VIESTINTÄ 3 OP

01PJYT YRITTÄJYYSOPINNOT 4 OP

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

Muut perusopinnot 8 op

08TIETOT05 TIETOTEKNIikka 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- pystyy käyttämään tietokonetta ja tietopalveluja apuna opiskelussa.

Sisältö

Tietokoneiden, oheislaitteiden ja verkkoympäristön käyttö

Tekstinkäsittely: opinnäytetyö (Word)

Esitysgrafiikka (PowerPoint),

Taulukkolaskenta (Excel)

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoiva lähiopetus, verkko-opetus; itsenäiset pakolliset harjoitukset ja tentti

Näyttökoe on mahdollinen.
Arviointi hyväksyty / hylätty.

Opiskelumateriaali

Verkkokurssi-ympäristö, opetusmonisteet

08HYP06 HYVINVOINTIALAN YHTEISET PERUSOPINNOT – HYP 5 OP

08HYP106 Osa I HYVINVOINNIN TEKIJÄT 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvointi- ja terveysverkoston, niiden eri osatekijät ja palveluiden tuottajat sekä niihin vaikuttavia tekijöitä
- ymmärtää asiakkaan ja asiakkuuden hyvinvointi- ja terveysverkostossa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan rajapinnat
- tiedostaa tulevan ammattinsa tehtävät ja merkityksen asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden tukemisessa sekä siinä moniammatillisen toiminnan merkityksen
- ymmärtää sisäisen yrittäjyyden merkityksen moniammatillisissa ryhmissä toimiessaan.

Sisältö

Terveys- ja hyvinvointiverkosto, sosiaali- ja terveysalan asiakkuus, sosiaali- ja terveysalan ammatit ja moniammatillinen toiminta, sisäinen, omaehtoinen ja ulkoinen yrittäjyys.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkko-opetukseen moniammatillisissa pienryhmissä.

Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Kirjallisuus ja muu opiskelumateriaali ilmoitetaan opintojakson osan alussa.

08HYP0206 Osa II HYVINVOINNIN HAASTEET 2 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa ajassa olevia ilmiöitä ja niiden vaikutuksia hyvinvointi ja terveysverkoston toimintaan
- tiedostaa kansainvälistymisen vaikutuksen ja merkityksen.

Sisältö

Muutostekijät, ajan ilmiöt, kehityssuunnat.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen asiantuntijaluentoihin ja seminaarityöskentelyyn.

Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Kirjallisuus ja muu opiskelumateriaali ilmoitetaan opintojakson alussa

AMMATTIOPINNOT

Suuntautumisvaihtoehtojen yhteiset ammattiopinnot 83 op

AMMATILLINEN KASVU 7 OP

08JOHSOS05 JOHDATUS OPINTOIHIN JA OPPIMISEN TUKEMINEN 3 OP

08JOSOS1-05 JOHDATUS OPINTOIHIN, OSA 1, 1 OP

08JOSOS2-05 JOHDATUS OPINTOIHIN, OSA 2, 1 OP

08JOSOS3-05 JOHDATUS OPINTOIHIN, OSA 3, 1 OP

Tavoite ja sisältö

Opiskelija perehtyy Lahden ammattikorkeakoulun kokonaisuuteen, toimintaperiaatteisiin ja Sosiaali- ja terveysalan laitoksen toimintaan. Opiskelija saa valmiuksia oman oppimisensa kehittämiseen ja arviointiin.

- LAMK oppimisympäristönä ja opintojen edistämisen tukimuodot ja menetelmät
- Kirjasto- ja tietopalvelut oppimisprosessin tukijana
- henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, kirjallinen tuotos, ohjatut harjoitukset, tutorointi. Tiedonhankinnan näyttökoe mahdollinen

08PORT PORTFOLIOTYÖSKENTELY 1 OP

08PORT1 PORTFOLIOTYÖSKENTELY, OSA 1, 0,5 OP

08PORT2 PORTFOLIOTYÖSKENTELY, OSA 2, 0,5 OP

Tavoite ja sisältö:

Opiskelijat työstävät ohjatussa prosessissa oman portfolionsa ammatillisen kasvunsa välineenä.

Suoritustapa ja arviointi:

Esittävä tuotos. Arviointi hyväksyty / hylätty

Oppimateriaali:

Niikko, Anneli: 2000. Portfolio oppimisen avartajana. Tammi. Tampere.

08LUOVITV05 LUOVUUS ITSETUNTEMUKSEN VÄLINEENÄ 3 OP

Tavoite ja sisältö

Opiskelija perehtyy luovuuteen oman kasvun, itsetuntemuksen ja itseilmaisun välineenä. Opiskelija kehittää itseilmaisuaan ja sosiaalisia taitojaan erilaisten luovien toimintojen avulla.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen erilaiseen luovaan toimintaan ja ryhmätyöskentely 2 op. Kokemusten kirjaaminen kokemuspäiväkirjaan 1 op. Arviointi hyväksyty/hylätty.

08SOSPEDP05 SOSIAALIPEDAGOGIIKAN PERUSTEET 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy sosiaalipedagogisen ajattelun teoreettisiin ja käytännöllisiin periaatteisiin ja arvolähtökohtiin
- osaa jäsentää sosiaalipedagogista ammatillisuutta ihmisten arjessa toteutuvana työnä
- ymmärtää inhimillisen kasvun prosesseja, joista yhteiskuntaan integroituminen, sosiaalinen toimintakyky ja osallisuus muodostuvat
- hahmottaa sosiaalipedagogiikkaa sosiaalialan työorientaationa ja sosionomin työnä

Sisältö

Mitä sosiaalipedagogiikalla ymmärretään, eettisen keskustelun merkitys, yhteiskunnallinen tietoisuus ja kasvatuksellinen toiminta sosiaalipedagogisessa orientaatioissa, sosiokulttuurinen innostaminen, sosiaalipedagoginen ammatillisuus ja erilaiset toimintakentät

Suoritus tapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 2 op
- 2) Kirjalliset tuotokset 1 op
- 3) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 2 op

Kokonaisarviointi T1 - K5.

Opiskelumateriaali

Hämäläinen, J.1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopion yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskuksen julkaisuja 1/1999.

Ranne,K., Sankari,A.,Rouhiainen-Valo,T.,Ruusunen,T. 2005. Sosiaalipedagoginen ammatillisuus - Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Satakunnan ammattikorkeakoulu Sarja D. Pori.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Muutoksen pedagogiikka. Vastapaino, Tampere.

Freire 2005. Sorrettujen pedagogiikka. Vastapaino, Tampere.

08AMMAUTT05 AMMATILLISEN AUTTAMISTYÖN LÄHTÖKOHDAT 6 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- sisäistää osallisuuden ja osallistumisen periaatteet sekä asiakkaan subjektiivisuuden ja elämänhallinnan ammatillisen auttamistyön lähtökohdiksi ja tavoitteiksi
- hahmottaa sosiaalialan asiakastyön moninaisuutta
- ymmärtää kulttuurisen kontekstin merkityksen asiakastyössä ja kehittää kulttuurista lukutaitoaan.

Sisältö

Asiakkaan subjektiivisuus ja itsemääräämisoikeus, viestintä, kuunteleminen ja vuorovaikutus, asiakastyö, sosiaalialan työn eettiset lähtökohdat, kulttuurisuus, reflektointiprosessi ja -taidot.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 2 op
- 2) Esittävä tuotos (kaunokirjallisuuden pohjalta) 1 op
- 3) Kirjallinen tuotos 3 op

Kokonaisarviointi T1-K5, joka muodostuu osien arvioinnin pohjalta. Arviointikriteerit määritellään kunkin osan kohdalta erikseen.

Opiskelumateriaali

Arki, arvot, elämä, etiikka -sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet. 2005. Talentia, Helsinki
Kauppila, R. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Otava, Keuruu.
Mönkkönen, K. 2007. Vuorovaikutus: dialoginen asiakastyö. Edita, Helsinki
Särkelä, A. 2001. Välittäminen ammattina. Vastapaino, Tampere.

08PERSOON05 PERSOONALLISUUDEN KEHITYS JA KASVATUS 8 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy yksilön normaaliin psykososiaaliseen kehitykseen ja yksilön kehityksen teoreettisiin lähtökohtiin
- perehtyy erilaisiin kasvatusteorioihin ja –näkömyksiin ja keskeisiin pedagogisiin käsitteisiin
- on tietoinen erilaisista oppimisen näkömyksistä ja kasvuun ja kehitykseen vaikuttavista tekijöistä
- osaa tarkastella yksilön kehityksen yleisiä ja yksilöllisiä ilmenemismuotoja
- saa valmiuksia kehityksen tukemiseen elämänkaaren eri vaiheissa
- saa valmiuksia kasvatusta ja ohjaustoiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin
- kehittyi pohtimaan omaa kasvatusta ja ohjausnäkemystään.

Sisältö

Kasvatusta, oppimista ja kehitystä koskevat peruskäsitteet, erilaisia kasvatuksen ja kehitykseen liittyviä teorioita ja –näkömyksiä, kehitys eri ikävaiheissa, temperamentti, perhe ja vanhemmuus, kasvatusta ja ohjaustoiminnan lähtökohtia.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 4 op
- 2) Kirjallinen tuotos 2 op (kasvun kansio)
- 3) Esittävä tuotos 2 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Dunderfelt T. 1997. Elämänkaaripsykologia. Lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen. (9. uusittu painos). tai
Turunen, K. 2005. Ikävaiheiden kriisit.
Nurmi, J.-E. ym. 2006: Ihmisen psykologinen kehitys. WSOY.
Karila, K., Alasuutari, M., Hännikäinen, Maritta, Nummenmaa, A. & Rasu-Puttonen, H. (toim.) 2006.
Kasvatusta vuorovaikutus. Vastapaino, Tampere.
Värri, V.-M. 2000: Hyvä kasvatusta – kasvatusta hyvään: dialogisen kasvatuksen filosofinen tarkastelu erityisesti vanhemmuuden näkökulmasta. Tampereen yliopisto.
Onnismaa, J. 2007. Ohjausta- ja neuvontatyö. Aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Gaudeamus
Muu materiaali ilmoitetaan opintojakson alussa.

08YHTKUAN05 YHTEISKUNTA-ANALYYSI 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää ja jäsentää häntä itseään ja ympäristöään koskevia globaaleja, yhteiskunnallisia ja yhteisöihin liittyviä ilmiöitä
- ymmärtää yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta ja osaa tarkastella sitä sosiologisesta näkökulmasta
- osaa tarkastella yhteiskunnallisten arvojen, elämäntapojen ja ilmiöiden yhteyden sosiaalialan työhön.

Sisältö

Yhteiskunnalliset ilmiöt sekä globaalilla että yhteisöllisellä tasolla ja niiden vaikutus ihmisen arkeen, sosiaalinen vuorovaikutus, arvot ja elämäntavat.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot ja esittävä tuotos 1,5 op
- 2) Kirjallinen tuotos tai tentti 1,5 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Kantola, J, Koskinen, K. & Räsänen, P. (toim)2004, Sosiologisia Karttalehtiä. Vastapaino, Tampere
Niemi, K. 2001. Sosiaalipedagogiikan yhteiskuntateoriat. Kuopion yliopisto. Koulutus- ja kehittämiskeskus.
Opetusjulkaisuja 2/1999, Kuopio.

08YHTMUU YHTEISKUNNAN MUUTOS JA SOSIAALITURVA 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- oppii tuntemaan suomalaisen yhteiskunnan kehitysvaiheet ja muutossuunnat ja niiden vaikutuksen toteutettavaan sosiaalipolitiikkaan

- perehtyy yhteiskunnalliseen tuki- ja palvelujärjestelmään sekä erilaisiin sosiaalialan toimintaympäristöihin
- oppii hahmottamaan palvelujärjestelmän mahdollisuudet asiakkaan osallisuuden ja elämäntilanteen parantamiseksi.

Sisältö

Sosiaalisen turvallisuuden kehitys ja merkitys sekä siihen vaikuttavat tekijät, palvelujen oikeutus ja vastuukysymykset, nykyinen sosiaaliturva- ja palvelujärjestelmä.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1,5 op
 - 2) Esittävä tuotos (sosiaalipalveluista) 1,5 op
 - 3) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti tai oppimistehtävä 2 op
- Kokonaisarviointi T1-K5. Arviointikriteerit määritellään kunkin osan kohdalta erikseen.

Opiskelumateriaali

Ihalainen, J., Kettunen, T. 2006. Turvaverkko vai trampoliini. Sosiaaliturvan mahdollisuudet. WSOY. Helsinki.
Karisto, A., Takala, P. & Haapola, I. 1998. Matkalla Nykyaikaan – elintason, elämäntavan ja sosiaalipolitiikan muutos. Toimeentuloturva. Varma. Uusin painos.

08SOSLAI SOSIAALIALAN TYÖN LAINSÄÄDÄNNÖLLISET KEHYKSET 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy keskeiseen sosiaali- ja kunnallislainsäädäntöön ja oppii hahmottamaan palvelujen järjestämisen taustalla olevaa lainsäädännöllistä kokonaisuutta
- perehtyy kunnalliseen päätöksentekojärjestelmään ja hallinnon periaatteisiin siten, että hän osaa soveltaa lainsäädännön periaatteita asiakastyössä.

Sisältö

Keskeinen sosiaalilainsäädäntö ja kunnallislainsäädäntö.

Suoritustapa ja arviointi

Opintojakso toteutetaan verkko-opetuksena
Kokonaisarviointi T1-K5.

08OSALTUK05 OSALLISUUS JA SEN TUKEMINEN 6 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa yhteiskunnassa ilmeneviä sosiaalisia ongelmia ja tiedostaa niiden merkityksen ihmisten elämässä
- osaa analysoida sosiaalisten ongelmien taustalla olevia tekijöitä ja niiden vaikutuksia ihmisten toimintakykyyn ja osallisuuteen
- hahmottaa osallisuuden merkityksen yksilöiden elämässä
- osaa tarkastella osallisuuteen liittyviä ilmiöitä myös yhteisölliseltä ja yhteiskunnalliselta kannalta
- ymmärtää, miten sosiaalialan työllä voidaan vahvistaa ihmisten toimintakykyä ja osallisuutta.

Sisältö

Osallisuus ja toimintakyky sosiaalipedagogisuuden ytimenä, sosiaaliset ongelmat yhteiskunnallisesti muuttuvina ilmiöinä.

Edeltävät opinnot

Ammatillisen auttamistyön lähtökohdat, Persoonallisuuden kehitys ja kasvatus, Yhteiskunnan muutos ja sosiaaliturva.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 2 op. Luennoilla perehdytään osallisuuden, toimintakyvyn ja sosiaalisten ongelmien ilmenemismuotoihin.
 - 2) Kirjallinen tuotos 2 op. Opiskelija perehtyy johonkin sosiaaliseen ongelmaan tai ilmiöön. Tuotokseen liittyvät ohjeet annetaan opintojen yhteydessä.
 - 3) Seminaari 2 op. Kirjalliset tuotokset esitetään seminaarissa
- Opintojakson T1-K5 kokonaisarviointi muodostuu osien 1-3 arvioinnin pohjalta

Opiskelumateriaali

Ruuskanen, P. (toim.) 2002. Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi: Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille. PS-kustannus, Jyväskylä.
Kurssin yhteydessä sovittava ajankohtainen materiaali.

Sosiaalialan työn menetelmiä 9 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää sosiaalialan työssä käytettävien erilaisten asiakastyön lähestymistapojen ja työmenetelmien lähtökohtia
- ymmärtää, miten erilaiset menetelmät voivat toimia kasvun, ohjauksen, sosiaalisen tuen ja kuntoutuksen välineinä
- osaa soveltaa joitakin toiminnallisia ja luovia menetelmiä osana yksilö-, ryhmä- ja yhteisötyötä.

Edeltävät opinnot

Ammatillisen auttamistyön lähtökohdat, osallisuus ja sen tukeminen.

08PSYK07 PSYKOSOSIAALINEN SOSIAALITYÖ 2 OP

Sisältö

Sosiaalityön käsite, ratkaisukeskeinen työ, verkostotyö, voimavarakeskeinen työ.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 1 op

2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 1 op

Tentittävä materiaali: luentomateriaali ja Rostila, I. 2001. Tavoitelähtöinen sosiaalityö: voimavarakeskeisen ongelmanratkaisun perusteet. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, Vilen, M., Leppämäki, P. & Ekström, L. 2002. Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. WSOY, Porvoo Helsinki 123-174.

Arviointi T1-K5

08RYHMÄN07 RYHMÄN OHJAUSTAIDOT JA TOIMINNALLISET MENETELMÄT 3,5 OP

Sisältö

Ryhmän käsite, ryhmadynamiikka, ohjauksen lähtökohdat, ryhmän ohjaaminen, erilaisia sosiaalialan työssä tarvittavia toiminnallisia työmuotoja, esimerkiksi draama ja kirjallisuusterapia.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 1 op

2) Harjoitukset 1op

3) Ohjattu toiminnallinen työskentely 1op

4) Kirjallinen tuotos 0,5 op

Arviointi hyväksytty/hylätty.

08YHTEISÖ07 YHTEISÖTYÖ 1,5 OP

Sisältö

Yhteisötyön eri muodot ja teoreettiset lähtökohdat, yhdyskuntatyö sosiaalialan työmenetelmänä, yhteisö- ja yhdyskuntatyön käytännön sovelluksia.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 0,5 op

2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 1 op

Tentittävä materiaali: Roivainan I., Nylund M., Korkiamäki R. & Raitakari S. (toim) 2008: Yhteisöt ja sosiaalityö. Kansalaisen vai asiakkaan asialla? PS-kustannus, Juva.

Arviointi T1-K5

08TERAP07 TERAPEUTTISET MENETELMÄT 2 OP

Sisältö

Terapeuttisia suuntauksia ja niiden sovelluksia sosiaalialan työssä.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 1 op

2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 1 op

Tentittävä materiaali: luentomateriaali ja Vilen, M., Leppämäki, P. & Ekström, L. 2002. Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. WSOY, Porvoo Helsinki, 79-122, 175-200.

Arviointi T1-K5.

08PROSOS05 PROJEKTITYÖ 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy projektimaiseen työtapaan ja ymmärtää sen merkityksen yhä olennaisempana tapana tehdä ja kehittää työtä - saa valmiuksia projektin suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- oppii laatimaan kirjallisen projektisuunnitelman ja projektiraportin
- oppii arvioimaan projektityön prosessia ja tuloksellisuutta.

Sisältö

Projekti kehittämisen välineenä, projekti prosessina, projektin menestystekijät, projektin suunnittelu, projektisuunnitelma, projektin ohjaus, seuranta ja arviointi, projektin raportointi.

Suoritustapa ja arviointi

Aktivoivat luennot ja kirjallinen tuotos

Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson yhteydessä.

08MONIKUL05 MONIKULTTUURISUUS 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- hahmottaa monikulttuurisuuteen liittyviä ilmiöitä ja maahanmuuttajien osallisuuden kysymyksiä
- ymmärtää ihmisen kulttuurisen taustan merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen toimintaan vaikuttavana tekijänä
- oppii huomioimaan sosiaalialan työssä eri kulttuureihin kuuluvien asiakkaiden sosiaalisia ja eettisiä arvoja sekä elämäntapoja.

Sisältö

Monikulttuurisuus ja etnisyys, kulttuurien kohtaamisen kysymyksiä, maahanmuuttajatyö, Suomen etniset vähemmistöt.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 1 op

2) Kirjallinen tuotos 1 op

3) Toiminnallinen projektityöskentely 1 op.

Kokonaisarviointi T1 – K5.

Opiskelumateriaali

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Tammi, Helsinki.

Muu ajankohtainen kurssimateriaali ilmoitetaan kurssin yhteydessä

08MUUSOS05 MUUTTUVA PERHE JA PERHETYÖ 6 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää perhetyön luonteen sosiaalialan työmuotona
- tiedostaa arjen ja perhelähtöisyyden merkityksen työn perustana
- osaa tarkastella perhettä yhteiskunnallisesti muuttavana instituutiona
- ymmärtää perheen kulttuurisen elämäntavan ja arvot perhetyön lähtökohtana
- tuntee perhedynamiikkaan vaikuttavia psyykkisiä ja sosiaalisia tekijöitä
- osaa soveltaa perhetyössä käytettäviä työ- sekä arviointimenetelmiä
- omaa valmiuksia tukea erilaisissa elämäntilanteissa olevia perheitä

Sisältö

Perhe muuttuvassa yhteiskunnassa, perheen kulttuurinen elämäntapa ja arvot, perhedynamiikka, perhetyö sosiaalialan työmuotona ja lapsen edun turvaajana, perhetyössä käytettäviä työ- ja arviointimenetelmiä, perhetyössä kohdattavia haasteita

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot ja aktivoiva havainnollistaminen 2 op

2) Esittävä tuotos 1 op

3) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 3 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

kaikille pakollinen tenttikirja:

Jaana Vuori & Ritva Nätkin (toim.) 2007. Perhetyön tieto. Vastapaino. Tampere.

Tämän lisäksi opiskelija valitsee yhden tentittävän teoksen I- ja II-ryhmän kirjallisuudesta.

I-ryhmän kirjat (kirjoista valitaan toinen)

Helminen, J. (toim.) 2006. Elämä koettelee, tuki kannattelee. Sosiaali- ja terveysalan työ monimuotoisissa perhesuhteissa. Ps-Kustannus, Jyväskylä.

tai

Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.) 2002. Perhe ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. PS-kustannus, Jyväskylä.

II-ryhmän kirjat (kirjoista valitaan toinen)

Paavilainen, E. & Pösö, T. 2003 Lapset, perhe ja väkivaltatyö. WSOY, Porvoo.

tai

Oranen, M. (toim.) 2001. Perheväkivallan varjossa. Raportti lapsikeskeisen työn kehittämisestä. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisuja 30, Helsinki.

Suuntaavat ammattiopinnot 30 op

08IKÄÄN IKÄÄNTYMINEN 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee ikääntymisen psykososiaalisena ilmiönä ja sen aiheuttamat muutokset yksilön sosiaalisessa toimintakyvyssä
- on tutustunut sekä julkisen että kolmannen sektorin toiminnan puitteissa tehtävään ammatilliseen vanhustyöhön
- tuntee vanhustyön periaatteet sekä keskeiset menetelmät näillä sektoreilla.

Sisältö

Ikääntyminen ihmisen elämänsä aikana, ikääntyminen ja psykososiaalinen toimintakyky, ikääntyminen ja osallisuus, ikääntyneille tarkoitettavat palvelut ja vanhustyön toimintamuodot ja -periaatteet.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1 op
- 2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 2 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Luentomuistiinpanot.

Vallejo Medina, A. & Vehviläinen, S. & Haukka, U-M. & Pyykkö, V. & Kivelä, S-L. 2005. Vanhustenhoito. WSOY Porvoo. Sivut 1 – 94, 319 – 366.

Kurki, L. 2007. Innostava vanhuus. Oy Finn Lectura Ab, Helsinki.

08VAMMAIS VAMMAISUUS 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy vammaisuuteen ja sen aiheuttamiin yksilöllisen tuen tarpeisiin aikuisiässä
- tutustuu vammaispalveluihin, joita julkiset palvelut ja kolmas sektori tarjoavat
- saa valmiuksia ohjauksen ja kuntoutuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Sisältö

Vammaisuuden määrittelyä, vammautuminen eri ikävaiheissa, yleisimmät vammaisryhmät, lainsäädäntö, palvelut, opetuksen, kuntoutuksen ja ohjauksen näkökulmia ja työvälineitä.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1 op
- 2) Esittävät ja kirjalliset tuotokset 2 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson yhteydessä.

08MIEL05 MIELENTERVEYS 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää mielenterveyteen yhteydessä olevien tekijöiden moninaisuutta
- on tutustunut menetelmiin, joilla ylläpidetään ja edistetään psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ja ennaltaehkäistään mielenterveysongelmien syntymistä.

Sisältö

Mielenterveys käsitteenä, psyykkiset häiriöt, psyykkisen kuntoutuksen terapeuttisia näkökulmia, traumaattiset kriisit, lasten ja nuorten mielenterveyden erityiskysymyksiä, ongelmien ennalta ehkäisemisen ja kuntouttamisen näkökulmia, mielenterveyslainsäädäntö.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1 op
- 2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 2 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Tentittävä materiaali: luentomateriaali ja Seikkula, J. & Arnkil, T. E. 2005. Dialoginen verkostotyö. Tammi, Tampere.

08PÄIHDER05 PÄIHDERIIPPUVUUS JA PÄIHDETYÖ 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää, että päihteidenkäyttö on monitahoinen ja laaja-alainen ilmiö

- ymmärtää miten päihderiippuvuus syntyy
- ymmärtää, että omilla päihdeasenteilla on keskeinen merkitys päihteiden käytön käsittelyssä ammatillisessa vuorovaikutuksessa
- perehtyy ennaltaehkäisevään päihdetyöhön, päihdeongelmaisten hoitoon, kuntoutukseen ja jälkihoitoon erilaisissa toimintaympäristöissä

Sisältö

Omat asenteet, päihteet, päihderiippuvuus, ennaltaehkäisevä- ja korjaava päihdetyö, laatusuositukset päihdelainsäädäntö, päihdepalvelujärjestelmä, varhainen puuttuminen, puheeksiotto, motivointi, muutosprosessi, kuntoutuminen, jälkihoito, tuki ja seuranta.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot ja tutustumiskäynti 1 op
- 2) Luentokuulustelu ja kirjatentti 2 op

Kokonaisarviointi 1-5.

Opiskelumateriaali

Lappalainen-Lehto R. & Romu M-L. & Taskinen M. 2008. Haasteena päihteet. Ammatillisen päihdetyön perusteita. WSOY

Osa opiskelumateriaalista ilmoitetaan opintojakson yhteydessä.

08LASTESU05 LASTENSUOJELU 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää lastensuojelun kokonaisuuden merkityksen lapsen edun turvaamisessa
- ymmärtää lastensuojelulain merkityksen ja periaatteet sekä osaa keskeiset asiat lastensuojelulainsäädännöstä
- jäsentää näkemystään lastensuojelutyön ulottuvuuksista, muodoista ja prosesseista
- oppii erilaisia lastensuojelun työmenetelmiä
- saa valmiuksia toimia lasten ja nuorten edun turvaajana ja edistäjänä lastensuojelutyössä läheisten ja muiden viranomaisten kanssa.

Sisältö

Lastensuojelutyön keskeiset periaatteet, ennaltaehkäisevä ja lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelutyö, lastensuojeluprosessi, lastensuojelun työmuotoja ja työmenetelmiä, pahan kohtaaminen ja lastensuojelutyön eettiset kysymykset

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1,5 op
- 2) Verkko-opetus ja kotitentti 1,5 op

Kokonaisarviointi T1-K5

Opiskelumateriaali

Hurtig, J. 2003. Lasta suojelemissa, etnografia lapsen paikan rakentumisesta lastensuojelun perhetyössä. Lapin yliopistopaino, Rovaniemi.

Puonti, A., Saarnio, T. & Hujala, A. (toim.) 2004. Lastensuojelu tänään. Tammi, Jyväskylä.

Pösö, T. 2004. Vakavat silmät ja muita kokemuksia koulukodista. Gummerus, Saarijärvi.

08ERIKP ERITYISALUEET/KIRJAPAKETTI 3 OP + 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- syventää tietämystään itseään kiinnostavilla sosiaalipedagogisen aikuistyön erityisalueilla.

Sisältö

Erityisalueisiin liittyvä kirjallisuus.

Suoritustapa ja arviointi

Tentti kahdesta alla olevasta erityisalueesta. Arviointi T1–K5

08KPVAN VANHUSTYÖ/KIRJAPAKETTI 3 OP

Opiskelumateriaali

Opiskelija valitsee kolme teosta seuraavista:

1. Marin, M., Hakonen, S. (toim.) 2003. Seniori- ja vanhustyö arjen kulttuurissa. PS-kustannus, Jyväskylä.
 2. Heimonen, S.-L. & Voutilainen P. 2001. Dementoituvan hoitopolku. Tammer-paino Oy, Tampere.
 - tai Viramo, P. (toim.) 2001. Kuntoutusratkaisuja dementoituneen ihmisen arkeen – Opas ammattihenkilöstölle. Dementiahoitoyhdistyksen julkaisuja.
 3. Saarenheimo, M. 1997. Jos etsit kadonnutta aikaa. Vanhuus ja oman elämän muisteleminen. Vastapaino, Tampere.
- tai

Semi, T. 2004. Ihmetekoja kaapista löytyvillä aineksilla. Ilmaisullinen kuntoutusmenetelmä dementiatyössä. Opri ja Oleksi Oy, Espoo.

4. Kohdan 2 tai 3 voi korvata erikseen sovittavalla, ajankohtaisella teoksella

08KPMIEL MIELENTERVEYSTYÖN KIRJAPAKETTI 3 OP

Opiskelumateriaali

Haarakangas, K. (toim.). 2002. Mielisairaala muuttuu. Keroputaan sairaalan kokemuksia psykiatrisen hoidon kehittämisestä. Avoimen dialogin malli. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

tai

Haarakangas, K. & Seikkula, J. (toim.) 1999. Psykoosi – uuteen hoitokäytäntöön. Tammer-Paino, Tampere. sekä

Koskisuu, J. 2004. Eri teitä perille: mitä mielenterveyskuntoutus on. Edita. Helsinki.

08KPVAM VAMMAISUUDEN KIRJAPAKETTI 3 OP

Opiskelumateriaali

Malm, M., Matero, M., Repo, M. & Talvela, E.-L. 2004. Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. WSOY, Porvoo.

08KPLAS LASTENSUOJELUN KIRJAPAKETTI 3 OP

Opiskelumateriaali

Opiskelijat tenttivät seuraavan teoksen

Puonti, A., Saarnio, T. & Hujala, A. (toim.) 2004. Lastensuojelu tänään. Tammi. Jyväskylä. s.61–347.

Hurtig, J. 2003. Lasta suojelemassa, etnografia lapsen paikan rakentumisesta lastensuojelun perhetyössä. Lapin yliopistopaino. Rovaniemi.

Pösö, T. 2004. Vakavat silmät ja muita kokemuksia koulukodista, Gummerus, Saarijärvi.

08KPPÄIHD PÄIHDERIIPPUVUUS JA PÄIHDETYÖ/KIRJAPAKETTI 3 OP

Opiskelumateriaali

Koski- Jännes, A., Riittinen L. & Saarnio P: (toim) 2008. Kohti muutosta. Motivointimenetelmiä päihde- ja käyttäytymisongelmiin. Tammi. Jyväskylä

Knuuti, U. 2007 Matkalla marginaalista valtavirtaan? Huumeiden käytön lopettaneiden elämäntapa ja toipuminen.

Yhteiskuntapolitiikan laitoksen tutkimuksia 1/2007. Yliopistopaino. Helsinki

Nätkin, R. (toim) 2006 Pullo, pillerit ja perhe: vanhemmuus ja päihdeongelmat. PS-kustannus. Juva

08KASO05 KANSALAISTOIMINTA JA SOSIAALIPEDAGOGINEN AIKUISTYÖ 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee kansalaislähtöisen työn ja vaikuttamisen periaatteita

- ymmärtää niiden merkityksen sekä yksilöiden, perheiden ja lähiyhteisöjen että sosiaalialan työn näkökulmasta.

Sisältö

Kansalaistoiminta ja vaikuttaminen sosiaalipedagogisen työn lähtökohtina, kansalaistoiminta eri aikuistyön kentillä.

Suoritustapa ja arviointi

1) Aktivoivat luennot 1 op

2) Esittävä tuotos kansalaistoiminnan joltakin alueelta ja seminaari 2 op.

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Harju, A. 2003. Yhteisellä asialla: kansalaistoiminta ja sen haasteet. Kansanvalistusseura, Helsinki.

Ajankohtaiset, opintojen alussa ilmoitettavat internet-lähteet.

08LUOV06 LUOVAT JA TOIMINNALLISET MENETELMÄT SOSIAALIPEDAGOGISESSA AIKUISTYÖSSÄ 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää luovien ja toiminnallisten menetelmien merkityksen sosiaalipedagogisessa aikuistyössä elämänhallintaa ja toimintakykyä ylläpitävinä keinoina

- kokeilee erilaisia luovia menetelmiä ja osaa soveltaa niitä monipuolisesti erilaisten aikuisryhmien kanssa.

Sisältö

Esimerkiksi musiikki, elokuva, kuvataide, sanataide, luova kirjoittaminen, luova liikunta.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Ohjatut harjoitukset ja pienryhmätyöskentely 1,5 op
 - 2) Kirjallinen tuotos 1 op
 - 3) itsenäinen työskentely lähiopetuksen teemoista 0,5 op
- Arviointi hyväksytty/hylätty.

Edeltävät opinnot

Luovuus itsetuntemuksen välineenä

Opiskelumateriaali

Sava, I. & Vesänen-Laukkanen, V. 2004. Taiteeksi tarinoitu oma elämä. WS Bookwell Oy, Juva.

Hyyppä, M.T. & Liikanen, H.-L. 2005. Kulttuuri ja terveys. Edita Prima Oy, Helsinki.

Bardy, M. & Känkänen, P. 2005. Omat ja muiden tarinat. Ihmisyyttä vaalimassa. Stakes, Vammala.

Hohenthal-Antin, L. 2006. Kutkuttavaa taidetta. Taidetoiminta seniori- ja vanhustyössä. WS Bookwell, Juva.

08HYKE05 HYVINVOINTIPALVELUJEN STRATEGINEN KEHITTÄMINEN 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- on perehtynyt strategisen suunnittelun peruskysymyksiin
- on perehtynyt keskeisiin sosiaalialaa koskevat valtakunnallisiin ja alueellisiin kehittämissuunnitelmiin ja tunnistaa miten ne ohjaavat toiminnan suunnittelua sosiaali- ja terveysalalla

Sisältö

Strategisen johtamisen prosessi ja BCS- tasapainotettu arviointi, sosiaalipalvelujen suunnittelujärjestelmä, rahoitus ja taloudellinen ohjaus, sosiaalialaa koskevat ajankohtaiset kehittämisohjelmat.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1 op
- 2) Seminaarityöskentely ja kirjallisuus 2 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Oheismateriaali annetaan opintojakson alussa

Tutkimus- ja kehittämisosaaminen 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittämis- ja tutkimusmenetelmien perusteet
- osaa hankkia ja käsitellä tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvää informaatiota
- osaa valmistautua toteuttamaan opinnäytetyön hankkeen tai työelämän toimeksiantona
- osaa tieteellisen raportoinnin perusteet
- osaa toimia asiantuntijana työelämän tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- osaa vaikuttaa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti ihmisten sosiaaliseen ja terveelliseen elämiseen tutkimus- ja kehittämisosaamista soveltaen

Sisältö

08KEHMEN KEHITTÄMISMENETELMÄT 5 OP

08KEH1 Kehittämismenetelmät 1 Asiantuntijaosaaminen työelämän tutkimus- ja kehittämistoiminnassa 3 op

08KEH2 Kehittämismenetelmät 2 Informaatio-osaaminen 1 op

08KEH3 Kehittämismenetelmät 3 Tieteellinen raportointi 1 op

- suunnitelmallisuus, tietoperusta, aiheen rajaaminen, kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisutaidot ja päätöksenteko tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- opinnäytetyön eri muodot ja toteuttamistavat
- tutkimus- ja kehittämissuunnitelman rakenne, sisältö ja valmistelu
- työelämään ja hankkeisiin liittyvät toimeksiannot
- monialainen verkostoituminen tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- eettisyys tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- tiedonlähteet, tiedon rakenne ja arviointi
- suunnitelmallinen tiedonhakuprosessi ja hakustrategiat
- viittauskäytännöt ja standardit
- kirjallinen raportointi: asiateksti, lähteiden käyttö, referointi, argumentointi, kieliasu
- suullinen raportointi: opinnäytetyön esittäminen ja vertaisarviointi

08TUTMEN TUTKIMUSMENETELMÄT 5 OP

08TUT1 Tutkimusmenetelmät 1 2 op

08TUT2 Tutkimusmenetelmät 2 2 op

08TUT3 Tutkimusmenetelmät 3 1 op

- määrällisen ja laadullisen tutkimuksen peruskäsitteet ja erityispiirteet
- tutkimusprosessi ja tutkimuksen rakenne
- aineiston hankinta ja mittaaminen
- mittarit ja niiden luotettavuus
- aineiston käsittely ja analyysi
- tulokset ja luotettavuuden tarkastelu

Suoritustapa ja arviointi

- 1) aktivoivat luennot
- 2) verkko-opetus
- 3) ennakkoseminaarit
- 4) yhteistoiminnalliset harjoitukset
- 5) kirjalliset tehtävät
- 6) itsenäinen työskentely

Arviointi hyväksytyt/hylätyt

Suoritustavoista ilmoitetaan tarkemmin opintojen alussa.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojen alussa.

Työyhteisön toiminnan kehittäminen ja johtaminen 9 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- on perehtynyt hallinnollisen työn, toimintojen organisoimiseen ja johtamisen peruskäsitteisiin
- ymmärtää toimivan työyhteisön rakentumisen ja tietää siihen vaikuttavat tekijät
- tietää, mitä työnohjaus on, ja hän osaa hakeutua työohjaukseen
- esimiehenä osaa järjestää työnohjausta itselleen ja työyhteisölle
- ymmärtää viestinnän merkityksen osana työyhteisön toimintaa ja tavoitteita
- ymmärtää yhteisöviestinnän rakenteita ja käytänteitä.

08HALTYPE05 HALLINNOLLISEN TYÖN PERUSTEET 3 OP

Sisältö

Johdon tehtävät, asema ja vastuu, erilaiset organisaatiot ja tiimityö, johtaminen ja sen nykysuuntauksia, henkilöstöjohtaminen.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 1 op
- 2) Kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen ja tentti 2 op

Opiskelumateriaali

Palmu, H. 2003. Osaanko kuunnella ja johtaa. Kirjapaja, Helsinki.

Viitala, R. 2004. Henkilöstöjohtaminen. Edita, Helsinki.

Muu opintomateriaali ilmoitetaan erikseen.

Kokonaisarviointi T1-K5.

08TOIKETY05 TOIMIVA JA KEHITTYVÄ TYÖYHTEISÖ 3 OP

Sisältö

Toimintakykyinen työyhteisö ja toiminnan kehittäminen, laatu ja sen kehittäminen, työoikeuden peruskäsitteet, työhyvinvointi ja työnohjaus.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot ja harjoitukset 1 op
- 2) Tentti 1 op
- 3) Kirjallinen tuotos 1 op

Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Paunonen-Ilmonen, M. 2001. Työnohjaus. Toiminnan laadunhallinnan varmistaja. WSOY, 1-158

Muu opintomateriaali ilmoitetaan erikseen.

08YHTEISV05 YHTEISÖVIESTINTÄ 3 OP

Sisältö

Yhteisöviestintä, esimiesviestintä, ryhmäviestintä työyhteisössä, tiedottaminen ja kriisiviestintä.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktivoivat luennot 2 op
 - 2) Kirjallinen tuotos 1 op
- Kokonaisarviointi T1-K5.

Opiskelumateriaali

Siukosaari A. 2002. Yhteisöviestinnän opas. 2. tarkistettu painos. Business Books, Helsinki.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- monipuolistaa ja täydentää ammatillista osaamistaan.

Suoritustapa ja arviointi

Vapaasti valittavat opinnot voi koota mm. oman koulutusohjelman tai Lahden ammattikorkeakoulun muiden koulutusohjelmien tarjonnasta. Lisäksi vapaasti valittaviin opintoihin voidaan hyväksyä myös muissa ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa suoritettuja opintoja sekä ulkomailla suoritettuja korkeakoulutasoisia opintoja. Vapaasti valittavista opinnoista ja niiden tarjonnasta saa lisätietoa laitoksen opintosuunnittelijalta ja WinhaWillestä.

HARJOITTELU 45 OP

Tavoitteet ja sisältö

Harjoittelu on oleellinen osa sosiaalialaan perehtymisessä, työkäytäntöihin harjaantumisessa sekä kehittämistyössä ja sen arvioinnissa. Harjoittelulle asetettavat tavoitteet ja sisällöt rakentuvat eri näkökulmista koulutuksen eri vaiheissa. Teoreettisen ja kokemuksellisen tietoperustan muuttuminen työn ammatilliseksi hallinnaksi edellyttää aina aktiivista toimimista. Harjoitteluiden tavoitteena on muodostaa ammatillisen kasvun oppimisprosessi, jossa opittu teoreettinen tieto ja käytännön kokemuksellinen tieto kehittää opiskelijan sosiaalista ymmärrystä ja auttaa häntä muodostamaan omaa käyttöteoriaansa. Harjoitteluprosessi etenee tietämisen ja osaamisen kautta kehittämisen taidoiksi.

Harjoitteluprosessin aikana opiskelija tarkastelee yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan tasoilla sosialisointia vahvistamista ja ammatillista toimintaa asiakastyön, työntekijän ja organisaation näkökulmista. Harjoittelujen aikana on olennaista myös hahmottaa ja ymmärtää moniammatillisuuden merkitys ja asema sosiaalialan työssä.

Opintoihin sisältyy ohjattua harjoittelua yhteensä 30 viikkoa. Ne liittyvät eri vaiheissa erilaisiin sosiaalialan tehtäväkenttiin ja niissä tehtävään työhön. Harjoittelujaksoja on kolme:

- ammatillinen harjoittelu I, 15 op
- ammatillinen harjoittelu II, 15 op
- ammatillinen harjoittelu III, 15 op

Ammatillisten harjoittelujen harjoittelupaikat opiskelijat hankkivat itse oman suuntautumisensa pohjalta, kuitenkin sopien siitä etukäteen tutorinsa kanssa. Ennen harjoittelujaksoja opiskelijat saavat informaatiota harjoittelupaikoista sekä harjoitteluun liittyvistä oppimistehtävistä. Opiskelija voi sijoittaa harjoittelut joustavasti oman yksilölliseen opiskeluohjelmaan ja sopivaan ajankohtaan. Pääsääntöisesti harjoittelu suoritetaan 10 viikon jaksoissa. Harjoittelu on kuitenkin mahdollista suorittaa myös pitkäkestoisena esimerkiksi kerran viikossa tapahtuvana harjoitteluna. Harjoittelun kokonaislaajuuden tulee kuitenkin tunneissa mitattuna tällöinkin täytyä. Pitkäkestoisessa harjoittelussa on turvattu jatkuva ohjaus sekä harjoittelupaikan että koulun taholta.

Samassa toimipisteessä voi suorittaa kaksi jaksoa edellyttäen, että toiminnan luonnetta ja tehtäviä muutetaan välillä.

Harjoittelu tulee suorittaa lukukausien aikana siten, että harjoittelun ohjaus mahdollistuu. Näin ollen kesäaikaan harjoittelu on mahdollinen ainoastaan jos ohjaus on sekä harjoittelupaikan että oppilaitoksen puolesta järjestetty.

Harjoittelujen aikana opiskelijan oppimista ohjaavat sekä opettaja että harjoittelupaikkaan nimetty henkilökohtainen ohjaaja. Harjoittelujaksoihin sisältyy opiskelijan oppimisprosessia tukevia oppimistehtäviä.

Ammatillinen harjoittelu I:n (15 op) opiskelija voi suorittaa kirjallisella ammattianalyysitehtävällä, mikäli hänellä on riittävästi työkokemusta. Tällaiseksi arvioidaan 2. asteen (tai aiemman) tutkinnon jälkeen hankittu vähintään 2 vuoden sosiaali-, terveys- ja nuorisualan työkokemus, josta vähintään 6 kk on samassa työsuhteessa. Korvaavuuden ja oppimistehtävän arvioinnin tekee opettajatutor.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoittelu arvioidaan hyväksytyksi / hylättyksi. Harjoittelussa arvioinnin kohteena ovat opiskelijan työskentely ja toiminta harjoittelupaikassa, opiskelijan osallistuminen ohjaukseen sekä oppimistehtävät

Harjoittelu yrittäjyyspolulla

Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija voi harjoittelujaksolla yhdistää ammatillisten taitojen kehittämisen yrittäjyyteen liittyvien tietojen ja taitojen oppimiseen. Yrittäjyyspolulla oleva opiskelija voi suorittaa yhden tai useamman harjoittelujakson kummiyrityksessä tai Oppimiskeskus Optiimissa omia asiakasprojekteja ja palveluja / tuotteita kehittäen. Harjoittelun tavoitteena on työn ammatillisen hallinnan kehittymisen ohella lisätä opiskelijan tiedollisia ja taidollisia valmiuksia toimia yrittäjänä. Harjoittelujaksoihin sisältyy opiskelijan ammatillista osaamista, yrittäjämäistä työtettä ja yrittäjyyteen kasvamista edistäviä oppimistehtäviä. Yrittäjäpolulla suoritettuna harjoittelun aikana opiskelijan oppimista ohjaavat kummiyritykseen nimetty henkilökohtainen ohjaaja sekä oppilaitoksen yritysvalmentaja-opettaja. Harjoittelujakson aikana opiskelijalla on myös mahdollisuus tuotteistaa ja kehittää omaan liiketoimintaideaansa liittyviä palveluja ja tuotteita sekä innovoida toteuttaa ja arvioida asiakaspalveluprojekteja.

08AMMHA-105 AMMATILLINEN HARJOITTELU I, 15 op

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy sosiaalialan toimintaan. Opiskelija harjaantuu inhimillisen kasvun, kehityksen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemiseen eri elämäntilanteissa. Opiskelija oppii ymmärtämään eri ikäisten arkielämää ja siihen vaikuttavia yksilöllisiä, yhteisöllisiä ja yhteiskunnallisia tekijöitä ja oppii suuntaamaan omaa toimintaansa tämän ymmärryksen pohjalta. Opiskelija harjaantuu kasvatuksen, opetuksen, ohjauksen ja toimintakyvyn tukemisen menetelmiin. Opiskelija kehittää ja arvioi omia vuorovaikutus- ja viestintätaitojaan eri-ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien asiakkaiden kanssa. Opiskelija oppii arvioimaan omia vahvuusalueitaan asiakastyön menetelmien käytössä ja kykenee laatimaan itselleen niitä koskevia kehityssuunnitelmia.

Suoritustapa ja arviointi

Kasvua, arkielämää ja sosiaalista toimintakykyä tukevissa toimipaikoissa. Harjoittelujaksoon sisältyy myös kirjallisten oppimistehtävien tekeminen. Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi koostuu harjoittelupaikan ohjaajan arvioinnista, opettajan arvioinnista ja opiskelijan itsearvioinnista.

Ammatillinen harjoittelu I:n (15 op) opiskelija voi suorittaa kirjallisella ammattianalyysitehtävällä, mikäli hänellä on riittävästi työkokemusta. Tällaiseksi arvioidaan 2. asteen (tai aiemman) tutkinnon jälkeen hankittu vähintään 2 vuoden sosiaali-, terveys- ja nuorisovaltuusalan työkokemus, josta vähintään 6 kk on samassa työsuhteessa. Korvaavuuden ja oppimistehtävän arvioinnin tekee opettajatutor.

08AMMHA0205 AMMATILLINEN HARJOITTELU II, 15 op

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija harjaantuu edistämään yksilöiden ja yhteisöiden sosiaalista selviytymistä vahvistamalla voimavaroja ja tukemalla sosiaalista osallisuutta. Opiskelija syvennyy yksilön ja/tai yhteisön palvelutarpeen arviointiin ja ymmärtää palvelujärjestelmän mahdollisuudet yksilön/yhteisön tukemisessa. Opiskelija harjaantuu moniammatilliseen ja verkostomaiseen työhön. Opiskelija perehtyy työyhteisössä käytettäviin työmenetelmiin ja harjoittelee kasvatuksellista ohjauksellista ja kuntouttavaa työtettä. Opiskelija tiedostaa työn eettisen perustan ja kykenee liittämään eettiset kysymykset omaan työhönsä.

Suoritustapa ja arviointi

Kuntoutuksen, ohjauksen ja sosiaalisen tuen ja kasvatuksen tehtävissä. Harjoittelujaksoon sisältyy myös kirjallisten oppimistehtävien tekeminen. Arviointi hyväksytyt/hylätyt. Arviointi koostuu harjoittelupaikan ohjaajan arvioinnista, opettajan arvioinnista ja opiskelijan itsearvioinnista.

08AMMHA0305 AMMATILLINEN HARJOITTELU III, 15 op

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää osaamistaan kasvatuksen, kuntoutuksen, ohjauksen ja sosiaalityön tehtävissä sekä tarkastelee ja arvioi yksikön perustehtävää ja sen toteutumista. Opiskelija perehtyy valitsemaansa alueen organisaatiossa tehtävään esimiestyöhön, hallinnolliseen työhön sekä toimintaan yhteistyöverkostoissa. Opiskelija perehtyy yksikössä tehtävän työn arviointiin ja kehittyvään työtteen omaksumisessa.

Suoritustapa ja arviointi

Palvelutuotanto-, johtamis- ja kehittämistehtävät. Harjoittelujaksoon sisältyy myös kirjallisten oppimistehtävien tekeminen. Arviointi hyväksytyt/hylätyt. Arviointi koostuu harjoittelupaikan ohjaajan arvioinnista, opettajan arvioinnista ja opiskelijan itsearvioinnista.

Edeltävät opinnot

Ammatillinen harjoittelu I ja Ammatillinen harjoittelu II

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa tarkastella työelämän toimintaa, hankkeita, palveluita ja tuotteita tutkimus- ja kehittämisosaamisen periaatteiden mukaan
- osaa ideoida, valmistella, toteuttaa, arvioida ja julkaista opinnäytetyön ja raportoida sen oman alansa tietoperustan, informaatio-osaamisen ja tieteellisen raportoinnin periaatteiden mukaan
- osoittaa asiantuntijuutensa oman alansa työelämän tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- osaa toimia monialaisessa tutkimus- ja kehittämistoiminnassa
- osaa vaikuttaa alueellisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti ihmisten hyvinvointiin sekä sosiaaliseen ja terveelliseen elämiseen tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta
- ymmärtää opinnäytetyön tuloksena saavutetun uuden tiedon, toiminnan, palvelun tai tuotteen välittömästi hyödynnettävyydestä työelämässä tai hankkeessa

Ennen opinnäytetyön aloittamista opiskelijalla tulee olla osaamista tai opiskelijan tulee hankkia osaamista todistettavasti opinnäytetyöprosessin aikana ammattiaineissa ja tutkimus- ja kehittämismenetelmistä siten, että hän kykenee soveltamaan osaamistaan opinnäytetyön ideoimiseen, valmisteluun, toteuttamiseen, arviointiin ja julkaisuun. Opiskelijalla tulee olla myös valmiuksia toimia työelämän toimeksiantajien ja hanketoimijoiden kanssa.

Sisältö

08IDE IDEOINTI- JA VALMISTELUVAIHE/SUUNNITELMASEMINAARI 3 op

08TOT TOTEUTUSVAIHE/ESITTELYSEMINAARI 7 op

08ARV ARVIOINTI- JA JULKAISUVAIHE/JULKAISUSEMINAARI 5 op

- opinnäytetyön ideointi, valmistelu, toteuttaminen, arviointi, julkaiseminen ja hyödyntäminen työelämässä/hankkeessa
- tutkimus- ja kehittämisosaamisen soveltaminen
- informaatio-osaamisen soveltaminen
- tieteellisen raportoinnin soveltaminen

Suoritustapa ja arviointi

- 1) itsenäinen ja parityöskentely
- 2) ohjausryhmätyöskentely
- 3) verkko-ohjaustyöskentely
- 4) seminaarityöskentely (suunnitelma-, esitys- ja julkaisuseminaarit)
- 5) opinnäytetyön raportointi
- 6) kypsyysnäyte, arviointi: hyväksyty/hylätty
- 7) muu sovittu julkaisutoiminta

Arviointi T1-K5

Opiskelumateriaali

Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeet
opinnäytetyön aiheeseen ja tietoperustaan liittyvä lähdemateriaali

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveystieteiden laitos
Hoitajankatu 3
15850 Lahti
puh. (03) 828 19 (vaihde)
faksi (03) 828 2715

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@lamk.fi
Koulutusjohtaja Erja Katajamäki (03) 828 2700

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA

Mari Hyyppä, lehtori
puh. (03) 828 2765

Opintotoimisto:

Outi Kylliäinen, opintosihiteeri
puh. (03) 828 2744

Leena Nietosvuori, opintosuunnittelija
puh. (03) 828 2706